

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

στο σχέδιο νόμου «Αναλογική εκπροσώπηση των πολιτικών κομμάτων, διεύρυνση του δικαιώματος εκλέγειν και άλλες διατάξεις περί εκλογής Βουλευτών»

Προς τη Βουλή των Ελλήνων

1. Γενικά

Η ανάδειξη του εθνικού κοινοβουλίου συνιστά κορυφαία δημοκρατική διαδικασία και ύψιστης σημασίας πολιτειακή λειτουργία, καθώς αποτελεί τον κυριότερο τρόπο εκδήλωσης της αρχής της λαϊκής κυριαρχίας και του χαρακτήρα του εκλογικού σώματος ως άμεσου οργάνου του Κράτους.

Στο πλαίσιο αυτό, οι σύγχρονες διεθνείς και ευρωπαϊκές τάσεις – αλλά και η ίδια η φιλοσοφία του ισχύοντος Συντάγματος, που άφησε ένα ευρύ περιθώριο διακριτικής ευχέρειας στον κοινό νομοθέτη, ως προς τη ρύθμιση των σχετικών με την εκλογική διαδικασία και το εκλογικό σύστημα θεμάτων – είναι υπέρ της διεύρυνσης του δημοκρατικού και συμπεριληπτικού χαρακτήρα της διαδικασίας αυτής.

Με δεδομένη την κρίση την οποία αντιμετωπίζει σήμερα η ελληνική κοινωνία, η οποία ως προς πολλές παραμέτρους της έχει προσλάβει πολιτικά χαρακτηριστικά, όπως ιδίως η απαξίωση της πολιτικής και των δημοκρατικών θεσμών και η ενίσχυση του πολιτικού κυνισμού και των αντικοινωνικών και αντιπολιτικών στάσεων και συμπεριφορών, με το παρόν σχέδιο νόμου πραγματοποιούνται σημαντικά βήματα στην κατεύθυνση ανασχεσης της κρίσης αυτής και αποκατάστασης της σχέσης των Ελλήνων πολιτών με την πολιτική και τους δημοκρατικούς θεσμούς.

Δεν θα πρέπει άλλωστε να αγνοηθεί το γεγονός ότι ακόμα και στο σημείο έξαρσης της εξίσου σημαντικής οικονομικής και ανθρωπιστικής κρίσης, που μαστίζει την Ελλάδα, αλλά και πολλές ακόμη χώρες, σε μικρότερο ή σως βαθμό, μετά το 2008, το κυρίαρχο αίτημα που διατυπώθηκε από χιλιάδες πολίτες στην Ελλάδα και άλλες χώρες της Ευρώπης και του κόσμου ήταν αυτό για «περισσότερη» και για «πραγματική δημοκρατία».

Για τους λόγους αυτούς, με τις ρυθμίσεις του παρόντος σχεδίου νόμου, επιλέγεται να δοθεί ουσιαστικότερος ρόλος και λόγος στους νεότερους πολίτες, καθώς αποτελούν τη γενιά εκείνη που κινδυνεύει να υποστεί τις συνέπειες της κρίσης, αλλά την ίδια στιγμή είναι και το πιο ζωντανό κομμάτι της ελληνικής κοινωνίας, στο οποίο στηρίζονται οι ελπίδες για μια βιώσιμη και δίκαιη υπέρβαση της παρούσας δύσκολης συγκυρίας. Επίσης, με το ίδιο σκεπτικό επιλέγεται η καθιέρωση του αναλογικού εκλογικού συστήματος, με ταυτόχρονη κατάργηση της ενίσχυσης («μπόνους») του πρώτου κόμματος, ώστε η Βουλή να αποτελεί πραγματικά αντιπροσωπευτικό της ελληνικής κοινωνίας θεσμό και να εκφράζονται εντός της με δημοκρατικά δίκαια τρόπο όλες οι απόψεις και οι πολιτικές αποχρώσεις, ενώ ταυτόχρονα διορθώνονται ασάφειες του ισχύοντος εκλογικού νόμου, ώστε να ενισχυθεί η ασφάλεια δικαίου και μάλιστα σε έναν τόσο σημαντικό τομέα.

2. Κατ' άρθρον

Άρθρο 1

Βασική παράμετρος της εκλογικής διαδικασίας αποτελεί η σύνθεση του εκλογικού σώματος, η οποία καθορίζεται από τις προϋποθέσεις κτήσης του δικαιώματος του εκλέγειν. Ειδικότερα, σύμφωνα με το άρθρο 51 παρ. 3 του Συντάγματος, θεσπίζονται δύο προϋποθέσεις για την κτήση του δικαιώματος του εκλέγειν: α) η ιθαγένεια και β) η εκλογική ενηλικιότητα, για τον καθορισμό του κατωτάτου ορίου της οποίας εξουσιοδοτεί τον κοινό νομοθέτη.

Ο κοινός νομοθέτης με τις ισχύουσες διατάξεις (άρθρο 4 π.δ. 26/2012) έχει καθορίσει ήδη από το 1981 (ν. 1224/1981) ως κατώτατο όριο εκλογικής ενηλικιότητας το 18ο έτος της ηλικίας, το οποίο θεωρείται ότι συμπληρώνεται την 1η Ιανουαρίου του ημερολογιακού έτους των 18ων γενεθλίων.

Με την προτεινόμενη ρύθμιση του άρθρου 1 ορίζεται ως όριο της εκλογικής ενηλικιότητας το 17ο έτος. Το νέο όριο εκλογικής ηλικίας έχει ως στόχο τη διεύρυνση του εκλογικού σώματος μέσω της συμμετοχής περισσότερων πολιτών στις δημοκρατικές διαδικασίες για την ανάδειξη των πολιτειακών οργάνων.

Η απονομή του δικαιώματος ψήφου στους νέους των 17 ετών ενισχύει τα δημοκρατικά τους αντανakλαστικά, γεγονός που αποκτά ιδιαίτερη σημασία σε μία περίοδο κρίσης αντιπροσώπευσης και απαξίωσης της πολιτικής.

Εξάλλου, ήδη από το 2011, η Κοινοβουλευτική Συνέλευση του Συμβουλίου της Ευρώπης με το υπ' αριθμ. 1826 ψήφισμά της κάλεσε όλα τα κράτη-μέλη του Οργανισμού να διερευνήσουν τις δυνατότητες που υπάρχουν για την χορήγηση του δικαιώματος ψήφου, μειώνοντας την εκλογική ηλικία στα 16 έτη. Προχωρώντας ακόμη περισσότερο καλεί με το ίδιο ψήφισμα τα κράτη-μέλη να εξετάσουν και τη δυνατότητα μείωσης του ορίου ηλικίας ως προϋπόθεση για το δικαίωμα του εκλέγεσθαι.

Επομένως, η προτεινόμενη διάταξη, όχι μόνο απαντά στην πάγια ανάγκη για την εμπλοκή μεγαλύτερου μέρους του πληθυσμού στις πολιτικές διαδικασίες αλλά εναρμονίζεται και πλήρως με την σύγχρονη ευρωπαϊκή τάση, η οποία εκφράζεται με την μείωση του ορίου ηλικίας για την άσκηση του εκλογικού δικαιώματος.

Άρθρο 2

Η δημοκρατική και πλουραλιστική συγκρότηση της Βουλής, μέσω της αναλογικής αντιπροσώπευσης των πολιτικών κομμάτων και των συνασπισμών, αναδεικνύεται σε ζήτημα κομβικής σημασίας.

Η, κατά το δυνατόν, μεγαλύτερη αντιστοίχιση της κοινοβουλευτικής εκπροσώπησης κάθε πολιτικού κόμματος και συνασπισμού προς την πραγματική εκλογική του δύναμη αποτελεί σημαντική προϋπόθεση για την αποκατάσταση της εμπιστοσύνης των πολιτών προς τους δημοκρατικούς θεσμούς και το πολιτικό σύστημα.

Είναι γεγονός ότι σε εθνικό και διεθνές επίπεδο διανύουμε μία περίοδο κατά την οποία οι θεσμοί της αντιπροσωπευτικής δημοκρατίας δοκιμάζονται, υπό το βάρος των πολιτικών, οικονομικών και κοινωνικών εξελίξεων, με αποτέλεσμα σε πολλές περιπτώσεις να αμφισβητείται

η ικανότητά τους να εκφράζουν γνησίως τα αιτήματα των πολιτών. Την ίδια στιγμή, μία διαρκώς αυξανόμενη μερίδα πολιτών αισθάνεται αποκλεισμένη και μη εκφραζόμενη από τους αντιπροσωπευτικούς θεσμούς, του κοινοβουλίου περιλαμβανομένου, με αποτέλεσμα να διοχετεύει τη δυσαρέσκειά της σε αντικοινωνικές και αντιπολιτικές διεξόδους.

Για όλους τους παραπάνω λόγους κρίνεται επιτακτική η ανάληψη πρωτοβουλιών που θα αποκαταστήσουν την αντιπροσωπευτικότητα του κοινοβουλίου και την εμπιστοσύνη των πολιτών σε αυτό, με κορυφαία επιλογή στην κατεύθυνση αυτή την καθιέρωση του εκλογικού συστήματος της απλής αναλογικής, για το σύνολο των εδρών του κοινοβουλίου, χωρίς διακριτική μεταχείριση των μεγαλύτερων και δυνάμει κυβερνητικών κομμάτων έναντι των μικρότερων.

Άλλωστε, η πρόσφατη εμπειρία στη χώρα μας αποδεικνύει ότι η κυβερνητική σταθερότητα δεν στηρίζεται σε νομικές ρυθμίσεις ούτε μπορεί να προκύπτει αποκλειστικά ως απότοκος του όποιου εκλογικού συστήματος, αλλά προϋποθέτει την ανάληψη ουσιαστικών πολιτικών πρωτοβουλιών που θα εξασφαλίζουν την κοινωνική συνοχή και ειρήνη, ως προϋπόθεση της ομαλής ένταξης των πολιτών στο κοινωνικό και πολιτικό γίγνεσθαι, και θα διαμορφώνουν τα θετικά εκείνα προτάγματα, που θα είναι σε θέση να συσπειρώνουν και να ενεργοποιούν τις κοινωνικές δυνάμεις.

Στην κατεύθυνση, επομένως, των ανωτέρω, με το άρθρο 2 του παρόντος σχεδίου νόμου, καταργείται η κοινοβουλευτική ενίσχυση («μπόνους») των πενήντα (50) εδρών, που καθιερώθηκε με το ν. 3231/2004 (Α' 45), σε συνδυασμό με το ν. 3636/2008 (Α' 11), και προσαρμόζονται ανάλογα οι προβλέψεις του ισχύοντος εκλογικού συστήματος, κατά τρόπον ώστε το σύνολο των εδρών του κοινοβουλίου τριακόσιες (300) να κατανέμονται πλέον με βάση το σύστημα της απλής αναλογικής στα κόμματα που εκπροσωπούνται στη Βουλή, βάσει των ψήφων που λαμβάνουν.

Τέλος, με το άρθρο 2 βελτιώνονται κάποιες διατυπώσεις του ισχύοντος εκλογικού νόμου (ν. 3231/2004), προκειμένου να είναι απολύτως σαφείς και να μην υπάρχουν περιθώρια παρερμηνείας και εσφαλμένης εφαρμογής τους. Ειδικότερα, πρώτον, προστίθεται στις παραγράφους 4 και 5 του άρθρου 8 του ν. 3231/2004 η λέξη «ψηφών» δίπλα στην αναφορά που γίνεται στις παραγράφους αυτές σε «αχρησιμοποίητα υπόλοιπα», για την ενότητα του νομικού λόγου σύμφωνα με τη διατύπωση που χρησιμοποιείται στην παράγραφο 3 του ίδιου άρθρου. Δεύτερον, τροποποιείται το δεύτερο εδάφιο της παρ. 4 του άρθρου 8 του ν. 3231/2004, ώστε να είναι σαφές ότι τα αχρησιμοποίητα υπόλοιπα τα οποία εξετάζονται για την επιλογή των τριεδρικών και διεδρικών περιφερειών από τις οποίες αφαιρείται έδρα συνδυασμού, αν παραστεί ανάγκη, είναι εκείνα βάσει των οποίων κατέλαβε κατ' αρχήν έδρα ο συνδυασμός στο αμέσως προηγούμενο στάδιο της διαδικασίας κατανομής των εδρών, ενόψει του γεγονότος ότι ο νόμος προβλέπει ένα και μόνο στάδιο υπολογισμού των αδιάθετων υπολοίπων των συνδυασμών, τα οποία όμως υπόλοιπα εν προκειμένω έχουν, θεωρητικώς, μηδενιστεί στις οικείες περιφέρειες μετά την κατάληψη έδρας από τον αντίστοιχο συνδυασμό. Ομοίως δε, τροποποιείται η παρ. 5 του άρθρου 8 του

ν. 3231/2004, ώστε να αποσαφηνιστεί ποια είναι τα αχρησιμοποίητα υπόλοιπα ψήφων, βάσει των οποίων καταλαμβάνουν έδρα οι συνδυασμοί στο συγκεκριμένο στάδιο της διαδικασίας κατανομής των εδρών.

Άρθρα 3-4

Τέλος, με το άρθρο 3 του παρόντος σχεδίου νόμου καταργούνται οι διατάξεις της ισχύουσας εκλογικής νομοθεσίας που ρυθμίζουν κατά τρόπο αντίθετο τα ζητήματα που καταλαμβάνονται από τις διατάξεις του παρόντος, ενώ με το ακροτελεύτιο άρθρο 4 ορίζεται η έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου. Ειδικότερα, ορίζεται η έναρξη ισχύος του άρθρου 1 από τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθώς και η άμεση έναρξη ισχύος, επίσης από τη δημοσίευση, των λοιπών άρθρων (2 και 3) και συνεπώς η εφαρμογή τους στις αμέσως επόμενες εκλογές, οποτεδήποτε και αν αυτές διεξαχθούν, εφόσον πληρωθούν οι όροι που θέτει η παρ. 1 του άρθρου 54 του Συντάγματος, ήτοι εφόσον το άρθρο 4 περί της άμεσης ισχύος των άρθρων 2 και 3 υπερψηφιστεί από την πλειοψηφία των δύο τρίτων του όλου αριθμού των βουλευτών (200).

ευρώευρώ

Αθήνα, 5 Ιουλίου 2016

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ

Π. Κουρουμπλής

ΠΙΝΑΚΑΣ ΤΡΟΠΟΠΟΙΟΥΜΕΝΩΝ – ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ

ΣΤΟ Σ/Ν

ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ

«ΑΝΑΛΟΓΙΚΗ ΕΚΠΡΟΣΩΠΗΣΗ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΚΟΜΜΑΤΩΝ, ΔΙΕΥΡΥΝΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ ΕΚΛΕΓΕΙΝ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΠΕΡΙ ΕΚΛΟΓΗΣ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ»

1/ Αντικαθίσταται η παρ. 1 του άρθρου 6 του ν. 3231/2004 (Α' 45), η οποία έχει ως εξής:

«1. Για τον καθορισμό των εδρών που δικαιούται κάθε εκλογικός σχηματισμός, το σύνολο των ψήφων που συγκέντρωσε στην Επικράτεια πολλαπλασιάζεται με τον αριθμό 250. Το γινόμενο τους διαιρείται με το άθροισμα των έγκυρων ψηφοδελτίων που συγκέντρωσαν στην Επικράτεια όσοι σχηματισμοί συμμετέχουν στην κατανομή των εδρών, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 5. Οι έδρες που δικαιούται κάθε σχηματισμός στην Επικράτεια είναι το ακέραιο μέρος του πηλίκου της διαίρεσης.

Αν το άθροισμα των ως άνω ακέραιων μερών των πηλίκων υπολείπεται του αριθμού 250, τότε παραχωρείται, κατά σειρά, ανά μία έδρα και ως τη συμπλήρωση αυτού του αριθμού στους σχηματισμούς, των οποίων τα πηλίκα εμφανίζουν τα μεγαλύτερα δεκαδικά υπόλοιπα.»

2/ Καταργούνται οι παρ. 2 και 3 του άρθρου 6 του ν. 3231/2004 (Α' 45), οι οποίες έχουν ως εξής: «2.α. Στο αυτοτελές Κόμμα, που συγκέντρωσε το μεγαλύτερο αριθμό έγκυρων ψηφοδελτίων στο σύνολο της Επικράτειας, παραχωρούνται, επιπλέον των εδρών που λαμβάνει, σύμφωνα με την παράγραφο 1, πενήντα (50) ακόμη έδρες, οι οποίες προέρχονται από εκλογικές περιφέρειες στις οποίες έχουν παραμείνει αδιάθετες έδρες μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας που προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 8.

Η επιπλέον παραχώρηση πενήντα (50) εδρών γίνεται, επίσης, σε συνασπισμό συνεργαζόμενων Κομμάτων, εφόσον ο μέσος όρος της δύναμης των Κομμάτων, που τον απαρτίζουν, είναι μεγαλύτερος από τη δύναμη του αυτοτελούς Κόμματος, που συγκέντρωσε το μεγαλύτερο αριθμό έγκυρων ψηφοδελτίων. Ο μέσος όρος προκύπτει από τη διαίρεση του ποσοστού που έλαβε ο ανωτέρω συνασπισμός δια του αριθμού των Κομμάτων που τον αποτελούν.

β. Το Α' Τμήμα του Αρείου Πάγου, σε συμβούλιο, κατά την ανακήρυξη των εκλογικών συνδυασμών, αποφαινεται, αμετακλήτως, για το χαρακτήρα κάθε Κόμματος, ως αυτοτελούς ή ως συνασπισμού συνεργαζόμενων Κομμάτων. Η κρίση του διαμορφώνεται, χωρίς δικονομικούς περιορισμούς, από τα υπάρχοντα στοιχεία, τα οποία μπορούν να συμπληρωθούν με υπόμνημα των Κομμάτων και των υποψηφίων.

3. Αν ένας εκλογικός σχηματισμός δικαιούται, κατ' εξαίρεση, σύμφωνα με τα άρθρα 6 και 7, περισσότερες έδρες από όσες του αναλογούν κατά την παρ. 1 του παρόντος άρθρου, ο συνολικός αριθμός τους αναπροσαρμόζεται, προκειμένου να λάβει τελικά τις έδρες που

προκύπτουν από την εφαρμογή των άρθρων 7 και 8. Στην περίπτωση αυτή μειώνεται αντίστοιχα ο αριθμός των εδρών που καταλαμβάνει ο πρώτος κατά σειρά σε έγκυρα ψηφοδέλτια εκλογικός σχηματισμός.»

3/ Αντικαθίσταται ο τίτλος του άρθρου 8 του ν. 3231/2004, ο οποίος έχει ως εξής:

«Κατανομή των 238 εδρών στις εκλογικές περιφέρειες»

4/ Αντικαθίσταται ο τίτλος του άρθρου 100 του π.δ. 26/2012 (Α' 57), ο οποίος έχει ως εξής:

«Κατανομή εδρών επικράτειας - Κατανομή των 238 εδρών στις εκλογικές περιφέρειες»

5/ Αντικαθίσταται η παρ. 4 του άρθρου 8 του ν. 3231/2004, η οποία έχει ως εξής:

«4. Τυχόν αδιάθετες έδρες διεδρικών και τριεδρικών εκλογικών περιφερειών διατίθενται, κατά σειρά και ανά μία, στον εκλογικό σχηματισμό που εμφανίζει σε καθεμία από αυτές τα μεγαλύτερα αξιοποιήσιμα υπόλοιπα.

Εάν σε κάποιο εκλογικό σχηματισμό διατεθούν συνολικά περισσότερες έδρες από όσες δικαιούνται, σύμφωνα με το άρθρο 6 του παρόντος νόμου, οι πλεονάζουσες αφαιρούνται, ανά μια, από τις τριεδρικές περιφέρειες και αν υπάρξει ανάγκη από τις διεδρικές, στις οποίες εμφανίζει τα μικρότερα αξιοποιήσιμα υπόλοιπα».

6/ Αντικαθίσταται το πρώτο και το δεύτερο εδάφιο της παρ. 5 του άρθρου 8 του ν. 3231/2004, τα οποία έχουν ως εξής:

«5. Οι εκλογικές περιφέρειες που εξακολουθούν να έχουν αδιάθετες έδρες διατάσσονται κατά φθίνουσα σειρά, με βάση τα αξιοποιήσιμα υπόλοιπα του εκλογικού σχηματισμού με το μικρότερο αριθμό εγκύρων ψηφοδελτίων στην επικράτεια που δικαιούται έδρα σύμφωνα με το άρθρο 5. Στον εκλογικό σχηματισμό που έχει το μικρότερο αριθμό εγκύρων ψηφοδελτίων στην επικράτεια παραχωρείται ανά μία έδρα από καθεμία από αυτές τις εκλογικές περιφέρειες και ως τη συμπλήρωση του αριθμού των εδρών που ο εκλογικός σχηματισμός δικαιούται, σύμφωνα με το άρθρο 6».

7/ Καταργείται το άρθρο 1 του ν. 3636/2008 (Α' 11), το οποίο έχει ως εξής:

«Άρθρο 1

Καθορισμός εδρών

1. Οι παράγραφοι 1 και 2 του άρθρου 6 του ν. 3231/2004 (ΦΕΚ 45 Α') αντικαθίστανται, ως ακολούθως:

1. Για τον καθορισμό των εδρών που δικαιούται κάθε εκλογικός σχηματισμός, το σύνολο των ψήφων που συγκέντρωσε στην Επικράτεια πολλαπλασιάζεται με τον αριθμό 250. Το γινόμενο τους διαιρείται με το άθροισμα των εγκύρων ψηφοδελτίων που συγκέντρωσαν στην Επικράτεια όσοι σχηματισμοί συμμετέχουν στην κατανομή των εδρών, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 5. Οι έδρες που δικαιούται κάθε σχηματισμός στην Επικράτεια είναι το ακέραιο μέρος του πηλίκου της διαίρεσης.

Αν το άθροισμα των ως άνω ακέραιων μερών των πηλίκων υπολείπεται του αριθμού 250, τότε παραχωρείται, κατά σειρά, ανά μία έδρα και ως τη συμπλήρωση αυτού του αριθμού στους σχηματισμούς, των οποίων τα πηλικά εμφανίζουν τα μεγαλύτερα δεκαδικά υπόλοιπα.

2.α. Στο αυτοτελές Κόμμα, που συγκέντρωσε το μεγαλύτερο αριθμό έγκυρων ψηφοδελτίων στο σύνολο της Επικράτειας, παραχωρούνται, επιπλέον των εδρών που λαμβάνει, σύμφωνα με την παράγραφο 1, πενήντα (50) ακόμη έδρες, οι οποίες προέρχονται από εκλογικές περιφέρειες στις οποίες έχουν παραμείνει αδιάθετες έδρες μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας που προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 8.

Η επιπλέον παραχώρηση πενήντα (50) εδρών γίνεται, επίσης, σε συνασπισμό συνεργαζόμενων Κομμάτων, εφόσον ο μέσος όρος της δύναμης των Κομμάτων, που τον απαρτίζουν, είναι μεγαλύτερος από τη δύναμη του αυτοτελούς Κόμματος, που συγκέντρωσε το μεγαλύτερο αριθμό έγκυρων ψηφοδελτίων. Ο μέσος όρος προκύπτει από τη διαίρεση του ποσοστού που έλαβε ο ανωτέρω συνασπισμός δια του αριθμού των Κομμάτων που τον αποτελούν.

β. Το Α' Τμήμα του Αρείου Πάγου, σε συμβούλιο, κατά την ανακήρυξη των εκλογικών συνδυασμών, αποφαινεται, αμετακλήτως, για το χαρακτήρα κάθε Κόμματος, ως αυτοτελούς ή ως συνασπισμού συνεργαζόμενων Κομμάτων. Η κρίση του διαμορφώνεται, χωρίς διονομικούς περιορισμούς, από τα υπάρχοντα στοιχεία, τα οποία μπορούν να συμπληρωθούν με υπόμνημα των Κομμάτων και των υποψηφίων.»

8/ Καταργείται το άρθρο 2 του ν. 3636/2008, το οποίο έχει ως εξής:

«Άρθρο 2

Αντικατάσταση επικεφαλίδας

Η επικεφαλίδα του άρθρου 8 του ν. 3231/2004 αντικαθίσταται ως εξής:

Κατανομή των 238 εδρών στις εκλογικές περιφέρειες».

Αθήνα 05.07.2016

ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ

Αναλογική εκπροσώπηση των πολιτικών κομμάτων, διεύρυνση του δικαιώματος εκλέγειν και άλλες διατάξεις περί εκλογής Βουλευτών

Άρθρο 1

Ηλικία κτήσης δικαιώματος εκλέγειν

Η παρ. 1 του άρθρου 4 του π.δ. 26/2012 (Α' 57) αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Το δικαίωμα του εκλέγειν έχουν οι πολίτες Έλληνες και Ελληνίδες που συμπλήρωσαν το δέκατο έβδομο (17ο) έτος της ηλικίας τους.»

Άρθρο 2

Καθιέρωση της αναλογικής εκπροσώπησης των κομμάτων

1. Η παρ. 1 του άρθρου 6 του ν. 3231/2004 (Α' 45), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 1 του ν. 3636/2008 (Α' 11) και κωδικοποιήθηκε στο άρθρο 99 παρ. 2 του π.δ. 26/2012 (Α' 57), αντικαθίσταται ως εξής :

«1. Για τον καθορισμό των εδρών που δικαιούται κάθε εκλογικός σχηματισμός, το σύνολο των ψήφων που συγκέντρωσε στην Επικράτεια πολλαπλασιάζεται με τον αριθμό 300. Το γινόμενο τους διαιρείται με το άθροισμα των έγκυρων ψηφοδελτίων που συγκέντρωσαν στην Επικράτεια όσοι σχηματισμοί συμμετέχουν στην κατανομή των εδρών, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 5. Οι έδρες που δικαιούται κάθε σχηματισμός στην Επικράτεια είναι το ακέραιο μέρος του πηλίκου της διαίρεσης.

Αν το άθροισμα των ως άνω ακέραιων μερών των πηλίκων υπολείπεται του αριθμού 300, τότε παραχωρείται, κατά σειρά, ανά μία έδρα και ως τη συμπλήρωση αυτού του αριθμού στους σχηματισμούς, των οποίων τα πηλικά εμφανίζουν τα μεγαλύτερα δεκαδικά υπόλοιπα.»

2. Οι παράγραφοι 2 και 3 του άρθρου 6 του ν. 3231/2004 (Α' 45), όπως τροποποιήθηκαν με το άρθρο 1 του ν. 3636/2008 (Α' 11) και κωδικοποιήθηκαν στο άρθρο 99 παράγραφοι 3 και 4, αντίστοιχα, του π.δ. 26/2012 (Α' 57), καταργούνται.

3. α) Ο τίτλος του άρθρου 8 του ν. 3231/2004 (Α' 45), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 2 του ν. 3636/2008 (Α' 11), αντικαθίσταται ως εξής:

«Κατανομή εδρών στις εκλογικές περιφέρειες».

β) Αντιστοίχως, ο τίτλος του άρθρου 100 του π.δ. 26/2012 (Α' 57) αντικαθίσταται ως εξής:

«Κατανομή εδρών επικρατείας - Κατανομή εδρών στις εκλογικές περιφέρειες».

4. α) Η παρ. 4 του άρθρου 8 του ν. 3231/2004 (Α' 45), όπως κωδικοποιήθηκε στο άρθρο 100 παρ. 7 του π.δ. 26/2012 (Α' 57), αντικαθίσταται ως εξής:

«4. Τυχόν αδιάθετες έδρες διεδρικών και τριεδρικών εκλογικών περιφερειών διατίθενται, κατά σειρά και ανά μία, στον εκλογικό σχηματισμό που εμφανίζει σε καθεμία από αυτές τα μεγαλύτερα χρησιμοποιήτα υπόλοιπα ψήφων.

Εάν σε κάποιο εκλογικό σχηματισμό διατεθούν συνολικά περισσότερες έδρες από όσες δικαιούται, σύμφωνα με το άρθρο 6 του παρόντος νόμου, οι πλεονάζουσες αφαιρούνται, ανά μια, από τις τριεδρικές περιφέρειες και αν υπάρξει ανάγκη από τις διεδρικές, στις οποίες ο συνδυασμός αυτός κατέλαβε έδρα, σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο, εμφανίζοντας τα μικρότερα χρησιμοποιήτα υπόλοιπα ψήφων.»

β) Το πρώτο και δεύτερο εδάφιο της παρ. 5 του άρθρου 8 του ν. 3231/2004 (Α' 45), όπως κωδικοποιήθηκαν στο άρθρο 100 παρ. 8 του π.δ. 26/2012 (Α' 57), αντικαθίσταται ως εξής:

«5. Οι εκλογικές περιφέρειες που εξακολουθούν να έχουν αδιάθετες έδρες διατάσσονται κατά φθίνουσα σειρά, με βάση τα μετά την εφαρμογή της προηγούμενης παραγράφου εναπομείναντα χρησιμοποιήτα υπόλοιπα ψήφων του εκλογικού σχηματισμού με το μικρότερο αριθμό εγκύρων ψηφοδελτίων στην επικράτεια που δικαιούται έδρα, σύμφωνα με το άρθρο 5. Στον εκλογικό αυτό σχηματισμό παραχωρείται ανά μία έδρα από καθεμία από αυτές τις εκλογικές περιφέρειες και ως τη συμπλήρωση του αριθμού των εδρών που αυτός δικαιούται, σύμφωνα με το άρθρο 6.»

Άρθρο 3

Καταργούμενες διατάξεις

Από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου καταργούνται οι διατάξεις των άρθρων 1 και 2 του ν. 3636/2008 (Α' 11), καθώς και κάθε γενική ή ειδική διάταξη που είναι αντίθετη με τις διατάξεις του παρόντος ή ρυθμίζει τα θέματα αυτά με άλλον τρόπο.

Άρθρο 4

Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Ειδικά, η ισχύς των άρθρων 2 και 3 αρχίζει από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, των ανωτέρω άρθρων εφαρμοζομένων από τις αμέσως επόμενες γενικές βουλευτικές εκλογές, οποτεδήποτε και αν αυτές διεξαχθούν, τηρουμένων των προϋποθέσεων της παρ. 1 του άρθρου 54 του Συντάγματος, ήτοι της υπερψήφισης του παρόντος άρθρου από την πλειοψηφία των δύο τρίτων του όλου αριθμού των βουλευτών.

Αθήνα, 5 Ιουλίου 2016

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ

Π. Κουρουμπλής

Αριθμ. 227/28/2016

ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

(άρθρο 75 παρ. 3 του Συντάγματος)

ΕΚΘΕΣΗ**Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους**
(άρθρο 75 παρ. 2 του Συντάγματος)**στο σχέδιο νόμου του Υπουργείου Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης «Αναλογική εκπροσώπηση των πολιτικών κομμάτων, διεύρυνση του δικαιώματος του εκλέγειν και άλλες διατάξεις περί εκλογής βουλευτών»**

Α. Με το υπόψη σχέδιο νόμου, τροποποιούνται - συμπληρώνονται οι διατάξεις της εκλογικής νομοθεσίας (ν. 3231/2004 και π.δ. 26/2012) και συγκριμένα:

α. Παρέχεται το δικαίωμα του εκλέγειν σε πολίτες Έλληνες και Ελληνίδες που έχουν συμπληρώσει το δέκατο έβδομο έτος της ηλικίας τους (αντί του δέκατου όγδοου έτους που ισχύει).

β. Επανακαθορίζεται ο τρόπος κατανομής των εδρών κάθε εκλογικού σχηματισμού στην Επικράτεια και στις εκλογικές περιφέρειες. Ειδικότερα:

- Για τον καθορισμό των εδρών που δικαιούται κάθε εκλογικός σχηματισμός, το σύνολο ψήφων που συγκέντρωσε στην Επικράτεια πολλαπλασιάζεται με τον αριθμό 300 (αντί 250 που ισχύει).

- Καταργείται η επιπλέον παραχώρηση 50 εδρών σε αυτοτελές κόμμα ή σε συνασπισμό κομμάτων που γίνεται σήμερα, σύμφωνα με τις παραγράφους 2 και 3 του άρθρου 6 του ν. 3231/2004, οι οποίες ομοίως καταργούνται.

γ. Ορίζεται ότι, οι προτεινόμενες ρυθμίσεις έχουν εφαρμογή στις αμέσως επόμενες εκλογές, οποτεδήποτε και αν αυτές διεξαχθούν, εφόσον πληρούνται οι ρητά οριζόμενες προϋποθέσεις.

Β. Από τις προτεινόμενες διατάξεις, ενδέχεται να επέλθει επιβάρυνση του Κρατικού Προϋπολογισμού, από την κάλυψη πρόσθετων δαπανών που συνεπάγεται η διεύρυνση του εκλογικού σώματος (αύξηση του αριθμού των εκλογικών τμημάτων και των δικαστικών αντιπροσώπων, εκλογικό υλικό κ.λπ.).

στο σχέδιο νόμου «Αναλογική εκπροσώπηση των πολιτικών κομμάτων, διεύρυνση του δικαιώματος του εκλέγειν και άλλες διατάξεις περί εκλογής βουλευτών»

Από τις διατάξεις του προτεινόμενου νομοσχεδίου ενδέχεται να επέλθει επιβάρυνση του Κρατικού Προϋπολογισμού, από την κάλυψη πρόσθετων δαπανών που συνεπάγεται η διεύρυνση του εκλογικού σώματος (αύξηση του αριθμού των εκλογικών τμημάτων και των δικαστικών αντιπροσώπων, εκλογικό υλικό κ.λπ.).

Οι ανωτέρω δαπάνες θα αντιμετωπίζονται από τις πιστώσεις του Κρατικού Προϋπολογισμού.

Αθήνα, 5 Ιουλίου 2016

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ
ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ

Ευκλ. Τσακαλώτος

Π. Κουρουμπλής

Αθήνα, 5 Ιουλίου 2016

Η Γενική Διευθύντρια

Σταυρούλα Μηλιάκου

ΕΚΘΕΣΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΣΥΝΕΠΕΙΩΝ ΡΥΘΜΙΣΕΩΝ**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ:** ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ**ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ:****ΥΠΗΡΕΣΙΑ:****ΘΕΣΗ / ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ:****ΤΗΛΕΦΩΝΟ:****E-MAIL:****ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΝΟΜΟΥ:**

ΑΝΑΛΟΓΙΚΗ ΕΚΠΡΟΣΩΠΗΣΗ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΚΟΜΜΑΤΩΝ,
ΔΙΕΥΡΥΝΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ ΕΚΛΕΓΕΙΝ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ
ΠΕΡΙ ΕΚΛΟΓΗΣ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ

ΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ**ΣΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΣ ΑΞΙΟΛΟΓΟΥΜΕΝΗΣ ΡΥΘΜΙΣΗΣ:**

Τροποποίηση της εκλογικής νομοθεσίας. Μείωση ορίου εκλογικής ενηλικότητας στο 17^ο έτος της ηλικίας και καθιέρωση αναλογικής κοινοβουλευτικής εκπροσώπησης των πολιτικών κομμάτων, με κατάργηση της ενίσχυσης ("μπόνους") του πρώτου συνδυασμού.

A: ΚΥΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΟΥΜΕΝΗ ΡΥΘΜΙΣΗ

1. Αναγκαιότητα

1.1. Περιγράψτε το πρόβλημα (οικονομικό, κοινωνικό ή άλλο), το οποίο καθιστά αναγκαία την προώθηση και ψήφιση της αξιολογούμενης ρύθμισης

Η αναντιστοιχία μεταξύ της εκλογικής δύναμης των κομμάτων και της κοινοβουλευτικής τους εκπροσώπησης, κυρίως σε ό,τι αφορά την ενίσχυση ("μπόνους") με πενήντα (50) έδρες του εκάστοτε πρώτου κόμματος, αποτελεί εύλογα βασικό σημείο της κριτικής που έχει ασκηθεί ως προς τη λειτουργία του αντιπροσωπευτικού συστήματος στη χώρα μας.

Ταυτόχρονα, η συνεχιζόμενη γήρανση του πληθυσμού στην Ευρώπη, σε συνδυασμό με την αυξανόμενη πληροφόρηση και ενεργοποίηση των νεότερων γενεών, παράγει την ανάγκη να διευρυνθεί το εκλογικό σώμα στις νεότερες ηλικίες. Ήδη από το 2011, η Κοινοβουλευτική Συνέλευση του Συμβουλίου της Ευρώπης με το υπ' αριθμ. 1826 ψήφισμά της κάλεσε όλα τα κράτη-μέλη του Οργανισμού να διερευνήσουν τις δυνατότητες που υπάρχουν για την χορήγηση του δικαιώματος ψήφου, μειώνοντας την εκλογική ηλικία στα 16 έτη.

1.2. Αναφέρατε τους στόχους που επιδιώκει η αξιολογούμενη ρύθμιση συμπεριλαμβάνοντας επιπλέον τυχόν ποσοτικοποιημένα και ποιοτικά στοιχεία των επιδιωκόμενων στόχων και αποτελεσμάτων

Η καθιέρωση μιας αναλογικής σχέσης μεταξύ εκλογικής και κοινοβουλευτικής δύναμης των κομμάτων και, συνεπώς, η ενίσχυση του πλουραλισμού και η ισότιμη αντιμετώπιση των πολιτικών δυνάμεων της χώρας αποτελεί βασική παράμετρο στην προσπάθεια αποκατάστασης της πολιτικής ομαλότητας και της εμπιστοσύνης των πολιτών προς το πολιτικό σύστημα και τους θεσμούς και στην προσπάθεια αντιμετώπισης της κρίσης αντιπροσώπευσης και απαξίωσης της πολιτικής.

Παράλληλα, το νέο όριο εκλογικής ηλικίας έχει ως στόχο τη διεύρυνση του εκλογικού σώματος μέσω της συμμετοχής περισσότερων πολιτών στις δημοκρατικές διαδικασίες για την ανάδειξη των πολιτειακών οργάνων.

1.3.Αναφέρατε αναλυτικά τις κοινωνικές και οικονομικές ομάδες που επηρεάζει άμεσα και αυτές που επηρεάζει έμμεσα η αξιολογούμενη ρύθμιση και προσδιορίστε τον λόγο της επιρροής

Η αναγνώριση του δικαιώματος του εκλέγειν και στους νέους ηλικίας 17 ετών, επηρεάζει άμεσα τη συγκεκριμένη κοινωνική ομάδα, καθώς προάγει την άμεση πολιτική συμμετοχή τους μέσω των εκλογών.

Επίσης, το σύνολο των προτεινόμενων ρυθμίσεων αφορά την εκλογική νομοθεσία, οπότε έμμεσα επηρεάζει όλους τους Έλληνες και τις Ελληνίδες, ως πολίτες με την ευρύτερη έννοια, αλλά και ως εκλογικό σώμα, με τη στενότερη έννοια, καθώς τροποποιεί το μηχανισμό ανάδειξης του κοινοβουλίου.

2. Καταλληλότητα

2.1.Αναφέρατε, εάν υπάρχουν, προηγούμενες προσπάθειες αντιμετώπισης του ίδιου ή παρόμοιου προβλήματος στην Ελλάδα και περιγράψτε αναλυτικά τα επιτυχή και τα προβληματικά σημεία των προσπαθειών αυτών

Δεν έχουν υπάρξει προηγούμενες προσπάθειες.

2.2. Αναφέρατε τουλάχιστον ένα παράδειγμα αντιμετώπισης του ίδιου ή παρόμοιου προβλήματος σε χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του ΟΟΣΑ (εφόσον υπάρχει) και αιτιολογήστε τον λόγο για τον οποίο επιλέξατε τη συγκεκριμένη χώρα.

Λόγω της ποικιλομορφίας των εκλογικών συστημάτων, δεν είναι δυνατόν να αναφερθεί συγκεκριμένη χώρα με όμοιες ακριβώς ρυθμίσεις. Ωστόσο, η μέθοδος της αναλογικής των υπολοίπων, η οποία καθιερώνεται ως εκλογικό σύστημα με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις, αποτελεί κλασική εκλογική μέθοδο, η οποία χρησιμοποιείται σε πολλές χώρες και στην Ευρώπη και διεθνώς.

2.3.Απαριθμήστε αναλυτικά τα διατάγματα και τις κανονιστικές πράξεις που πρέπει να εκδοθούν, προκειμένου να εφαρμοστεί πλήρως η αξιολογούμενη ρύθμιση και περιγράψτε για κάθε μία από αυτές τυχόν θέματα που πρέπει να προσεχθούν κατά την εφαρμογή της

Για την εφαρμογή των αξιολογούμενων ρυθμίσεων δεν απαιτείται η έκδοση διαταγμάτων και κανονιστικών πράξεων.

3. Συνέπειες στην Οικονομία

3.1Αναφέρατε αναλυτικά ποιες κατηγορίες επιχειρήσεων αφορά η αξιολογούμενη ρύθμιση

Δεν έχει εφαρμογή.

3.2 Αναφέρατε αναλυτικά την επίδραση της αξιολογούμενης ρύθμισης στη δομή της αγοράς

Δεν έχει εφαρμογή.

3.3 Μετρήστε το κόστος εγκατάστασης για νέες επιχειρήσεις πριν και μετά την αξιολογούμενη ρύθμιση, με την χρήση του «τυποποιημένου μοντέλου κόστους»

Δεν έχει εφαρμογή.

3.4 Αναφέρατε αναλυτικά την επίδραση της προτεινόμενης ρύθμισης στις λειτουργίες της παραγωγής και του μάρκετινγκ των επιχειρήσεων

Δεν έχει εφαρμογή.

3.5. Αναφέρατε αναλυτικά και αιτιολογήστε την επίδραση της αξιολογούμενης ρύθμισης στην ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων

Δεν έχει εφαρμογή.

3.6. Προσδιορίστε το διοικητικό βάρος των επιχειρήσεων που προκαλεί ή αφαιρεί η προτεινόμενη ρύθμιση, εφαρμόζοντας το «τυποποιημένο μοντέλο κόστους»

Δεν έχει εφαρμογή.

3.7 Προσδιορίστε ειδικότερα και μετρήστε αναλυτικά και ξεχωριστά το κόστος και τα οφέλη που θα προκύψουν από την προτεινόμενη ρύθμιση για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις

Δεν έχει εφαρμογή.

3.8. Προσδιορίστε αναλυτικά τα οφέλη ή την επιβάρυνση του κρατικού προϋπολογισμού, που αναμένεται να προκληθούν από την εξεταζόμενη ρύθμιση

Δεν προκύπτουν οφέλη ή επιβάρυνση του κρατικού προϋπολογισμού.

3.9. Προσδιορίστε αναλυτικά τυχόν συνέπειες της προτεινόμενης ρύθμισης στην εθνική οικονομία

Δεν προκύπτουν συνέπειες στην εθνική οικονομία.

4. Συνέπειες στην κοινωνία και στους πολίτες

4.1. Αναφέρατε τις προσδοκώμενες συνέπειες της προτεινόμενης ρύθμισης στην κοινωνία γενικά και στις επηρεαζόμενες κοινωνικές ομάδες ειδικά

Οι προτεινόμενες ρυθμίσεις αποκαθιστούν την αντιπροσωπευτικότητα του κοινοβουλίου, η σύνθεση του οποίου πλέον θα ανταποκρίνεται πληρέστερα στη

σύνθεση, τις τάσεις και τις απόψεις του εκλογικού σώματος. Επίσης, οι προτεινόμενες ρυθμίσεις απαντούν στην πάγια ανάγκη για την εμπλοκή μεγαλύτερου μέρους του πληθυσμού στις πολιτικές διαδικασίες και εναρμονίζονται πλήρως με την σύγχρονη ευρωπαϊκή τάση, η οποία εκφράζεται με την μείωση του ορίου ηλικίας για την άσκηση του εκλογικού δικαιώματος.

Με βάση τα παραπάνω, η εφαρμογή των προτεινόμενων ρυθμίσεων αναμένεται να αποκαταστήσει την εμπιστοσύνη των πολιτών στους αντιπροσωπευτικούς θεσμούς, να ενισχύσει το ενδιαφέρον τους για τα κοινά, ιδιαίτερα δε των νέων που αποκτούν δικαίωμα ψήφου, και να περιορίσει το αίσθημα αποκλεισμού και τις αντικοινωνικές και αντιπολιτικές τάσεις εντός της ελληνικής κοινωνίας.

4.2. Αναφέρατε τα σημερινά δεδομένα για κάθε ένα τομέα και κάθε μία κοινωνική ομάδα που επηρεάζονται από την αξιολογούμενη ρύθμιση, όπως αυτά προκύπτουν από την Ελληνική Στατιστική Υπηρεσία

Βάσει των στοιχείων της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής, ο Δείκτης Γήρανσης του πληθυσμού είναι αρκετά υψηλός και με αυξητικές τάσεις (από 129,0 το 2009 σε 138,3 το 2013), γεγονός που αποδεικνύει τη διαρκή γήρανση της ελληνικής κοινωνίας και την ανάγκη αντιστροφής της τάσης αυτής μέσω της αναβάθμισης της συμμετοχής της νέας γενιάς και στην πολιτική και στην κοινωνική ζωή.

Η προτεινόμενη μείωση του ορίου ηλικίας για την κτήση του δικαιώματος του εκλέγειν αναμένεται να επιδράσει θετικά στην κατεύθυνση αυτή, σημειώνεται δε ότι σύμφωνα με τις προβολές της ΕΛΣΤΑΤ, η ηλικιακή ομάδα μεταξύ 15 και 19 ετών το 2020 θα αριθμεί περί τις 551.162 άτομα.

4.3. Περιγράψτε ξεχωριστά και αναλυτικά τα οφέλη που αναμένεται να προκύψουν για τον πολίτη από την προτεινόμενη ρύθμιση

Η αποκατάσταση της αναλογικής εκπροσώπησης των πολιτικών δυνάμεων στο κοινοβούλιο και η ενίσχυση του πλουραλισμού, θα ενισχύσει την πολυφωνία, το δημοκρατικό διάλογο και την αναζήτηση συναινέσεων στη λήψη αποφάσεων, γεγονός που αναμένεται να οδηγήσει σε ποιοτικότερες και δικαιότερες αποφάσεις σε όλους τους τομείς της δημόσιας ζωής, με θετικές συνέπειες για το σύνολο των πολιτών.

Ειδικά δε η προτεινόμενη μείωση του ορίου εκλογικής ενηλικότητας θα έχει ως αποτέλεσμα τη διεύρυνση του εκλογικού σώματος μέσω της συμμετοχής περισσότερων πολιτών στις δημοκρατικές διαδικασίες για την ανάδειξη των

πολιτειακών οργάνων, η οποία συνεπάγεται την περαιτέρω θωράκιση της δημοκρατίας και της λαϊκής κυριαρχίας.

4.4. Αναφέρατε τα σημεία της προτεινόμενης ρύθμισης, τα οποία επιφέρουν βελτίωση των υπηρεσιών του Κράτους προς τον πολίτη
Δεν έχει εφαρμογή.

4.5. Αναφέρατε τα σημεία της προτεινόμενης ρύθμισης, που απλουστεύουν τις διοικητικές διαδικασίες
Δεν έχει εφαρμογή.

5. Συνέπειες στο φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον

5.1. Περιγράψτε ξεχωριστά και αναλυτικά τις αναμενόμενες συνέπειες της αξιολογούμενης ρύθμισης για τη βιώσιμη ανάπτυξη, τη βελτίωση της ποιότητας του περιβάλλοντος και τη μείωση των περιβαλλοντικών κινδύνων
Δεν έχει εφαρμογή.

5.2. Αναφέρατε περιληπτικά τα βασικά σημεία της μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων για την προτεινόμενη ρύθμιση (εφόσον υπάρχει)
Δεν έχει εφαρμογή.

6. Συνέπειες στη Δημόσια Διοίκηση και την απονομή της Δικαιοσύνης

6.1. Περιγράψτε ξεχωριστά και αναλυτικά τις αναμενόμενες συνέπειες της αξιολογούμενης ρύθμισης για τη βελτίωση της λειτουργίας και της αποδοτικότητας της Δημόσιας Διοίκησης
Δεν έχει εφαρμογή.

6.2. Αναφέρατε τις αναμενόμενες συνέπειες της αξιολογούμενης ρύθμισης στον τρόπο απονομής της Δικαιοσύνης (εφόσον υπάρχουν)
Δεν έχει εφαρμογή.

7. Νομιμότητα

7.1 Αναφέρατε το πλαίσιο διατάξεων του Συντάγματος στο οποίο ενδεχομένως εντάσσεται η προτεινόμενη ρύθμιση

Άρθρα 51 παρ. 3 και 54 του Συντάγματος

7.2. Αναφέρατε τυχόν νομολογία των εθνικών δικαστηρίων και ιδίως του Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου, του Συμβουλίου της Επικρατείας, του Αρείου Πάγου ή του Ελεγκτικού Συνεδρίου που αφορά θέματα συναφή με την προτεινόμενη ρύθμιση
ΑΕΔ 19/2010,18/2013, 19/2013, 3/2015, 4/2015

7.3. Αναφέρατε τις σχετικές διατάξεις και προβλέψεις του ευρωπαϊκού κοινοτικού δικαίου και των διεθνών συμβάσεων που έχει κυρώσει η Ελλάδα, όπως επίσης και τυχόν νομολογία του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.
Δεν έχει εφαρμογή.

7.4. Αναφέρατε τυχόν σχετικές προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Σύμβασης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και της νομολογίας του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου
Άρθρο 3 Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου ΕΣΔΑ

8. Αρμοδιότητα

8.1. Αναφέρατε τα υπουργεία που είναι συναρμόδια για τον σχεδιασμό και την προώθηση της αξιολογούμενης ρύθμισης, αιτιολογώντας ειδικά τους λόγους συναρμοδιότητας

Υπουργείο Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης

8.2. Αναφέρατε τις οργανικές μονάδες με τις οποίες υπήρξε συνεργασία του επισπεύδοντος υπουργείου κατά το στάδιο προετοιμασίας της εξεταζόμενης ρύθμισης
Διεύθυνση Εκλογών
Διεύθυνση Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης

8.3. Αναφέρατε αναλυτικά τις υπηρεσίες, που θα είναι αρμόδιες για την εφαρμογή κάθε ξεχωριστής δράσης που προέρχεται από την εξεταζόμενη ρύθμιση
Διεύθυνση Εκλογών ΥΠΕΣΔΑ
Διεύθυνση Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης ΥΠΕΣΔΑ
Δήμοι (Γραφεία Δημοτολογίων - Γραφεία Εκλογικών Καταλόγων)
Άρειος Πάγος
Ανώτατη Εφορευτική Επιτροπή

8.4. Σε περίπτωση που η προτεινόμενη ρύθμιση προβλέπει τη σύσταση νέου φορέα, υπηρεσίας, νομικού προσώπου, επιτροπής, συμβουλίου ή άλλου συλλογικού οργάνου, αναφέρατε συνοπτικά τη γνωμοδότηση της Διυπουργικής Επιτροπής της απόφασης Πρωθυπουργού Υ189/18-7-2006 (ΦΕΚ Β' 953) και επισυνάψτε τη μελέτη σκοπιμότητας και την οικονομοτεχνική μελέτη

Δεν έχει εφαρμογή.

9. Τήρηση Νομοτεχνικών Κανόνων και Κωδικοποίηση

9.1. Αναφέρατε τους νομοτεχνικούς κανόνες, οι οποίοι εφαρμόστηκαν κατά τη σύνταξη της προτεινόμενης διάταξης, με αναφορά στο εγχειρίδιο οδηγιών της Κεντρικής Νομοπαρασκευαστικής Επιτροπής (ΚΕ.Ν.Ε.)

Έχουν τηρηθεί οι νομοτεχνικοί κανόνες του εγχειριδίου οδηγιών της ΚΕ.Ν.Ε.

9.2. Προσδιορίστε τις διατάξεις που τροποποιεί, αντικαθιστά ή καταργεί η προτεινόμενη ρύθμιση και ιδίως αναφέρατε εάν υπάρχει ήδη κώδικας ρυθμίσεων συναφών με την προτεινόμενη

Οι προτεινόμενες ρυθμίσεις τροποποιούν/αντικαθιστούν :

α) την παράγραφο 1 του άρθρου 4 του π.δ. 26/2012 (ΦΕΚ Α' 57) «Κωδικοποίηση σ' ενιαίο κείμενο των διατάξεων της νομοθεσίας για την εκλογή βουλευτών»,

β) την παράγραφο 1 του άρθρου 6 του ν. 3231/2004 (Α' 45), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 1 του ν. 3636/2008 (Α' 11) και κωδικοποιήθηκε στο άρθρο 99 παρ. 2 του π.δ. 26/2012 (Α' 57)

γ) τον τίτλο του άρθρου 8 του ν. 3231/2004 (Α' 45), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 2 του ν. 3636/2008 (Α' 11),

δ) τον τίτλο του άρθρου 100 του π.δ. 26/2012 (Α' 57)

ε) το δεύτερο εδάφιο της παρ. 4 του άρθρου 8 του ν. 3231/2004 (Α' 45), όπως κωδικοποιήθηκε στο άρθρο 100 παρ. 7 του π.δ. 26/2012 (Α' 57),

στ) το πρώτο εδάφιο της παρ. 5 του άρθρου 8 του ν. 3231/2004 (Α' 45), όπως κωδικοποιήθηκε στο άρθρο 100 παρ. 8 του π.δ. 26/2012 (Α' 57).

Επίσης, οι προτεινόμενες ρυθμίσεις καταργούν :

α) Τα άρθρα 1 και 2 του ν. 3636/2008 (Α' 11)

β) τις παραγράφους 2 και 3 του άρθρου 6 του ν. 3231/2004 (Α' 45), όπως τροποποιήθηκαν με το άρθρο 1 του ν. 3636/2008 (Α' 11) και κωδικοποιήθηκαν στο άρθρο 99 παρ. 3 και 4, αντίστοιχα, του π.δ. 26/2012 (Α' 57).

Τέλος, σημειώνεται ότι υπάρχει κωδικοποίηση της εκλογικής νομοθεσίας (π.δ. 26/2012).

9.3. Αναφέρατε τις εν γένει βελτιώσεις που επιφέρει η προτεινόμενη ρύθμιση στην έννομη τάξη και ειδικά τις διατάξεις που κωδικοποιεί ή απλουστεύει
Με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις, και ιδίως εκείνη του άρθρου 2 παρ. 4, τροποποιείται επί το σαφέστερο η ισχύουσα εκλογική νομοθεσία, και διασφαλίζεται η ομοιόμορφη και ορθή εφαρμογή της

9.4. Προσδιορίστε τις διατάξεις της προτεινόμενης ρύθμισης που τροποποιούν εμμέσως υφιστάμενες ρυθμίσεις, χωρίς να τις κατάργουν ρητώς και αιτιολογήστε την επιλογή αυτή
Δεν έχει εφαρμογή.

Να συμπληρωθούν μετά τη δημόσια διαβούλευση

10. Διαφάνεια - Κοινωνική συμμετοχή

10.1. Αναφέρατε αναλυτικά τους κοινωνικούς εταίρους και εν γένει τα ενδιαφερόμενα μέρη που κλήθηκαν να λάβουν μέρος στην διαβούλευση για την προτεινόμενη ρύθμιση

10.2. Περιγράψτε αναλυτικά τον τόπο, τον χρόνο και τη διάρκεια της διαβούλευσης, τους συμμετέχοντες σε αυτήν, και τη διαδικασία διαβούλευσης που επελέγη

Ο Υπουργός Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης έθεσε την 1^η Ιουλίου 2016 ημέρα Παρασκευή και ώρα 15:00 σε δημόσια ηλεκτρονική διαβούλευση μέσω του δικτυακού τόπου <http://www.opengov.gr>, το σχέδιο νόμου «ΑΝΑΛΟΓΙΚΗ ΕΚΠΡΟΣΩΠΗΣΗ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΚΟΜΜΑΤΩΝ, ΔΙΕΥΡΥΝΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ ΕΚΛΕΓΕΙΝ ΚΑΙ ΆΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΠΕΡΙ ΕΚΛΟΓΗΣ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ». Μετά την ολοκλήρωση της διαβούλευσης την 4^η Ιουλίου 2016 ημέρα Δευτέρα και ώρα 20:00, τα σχόλια των πολιτών που συμμετείχαν στη διαβούλευση ανήλθαν στα 236.

10.3. Αναφερθείτε στα αποτελέσματα της διαβούλευσης, αναφέροντας επιγραμματικά τις κυριότερες απόψεις που εκφράστηκαν υπέρ και κατά της προτεινόμενης ρύθμισης ή επιμέρους θεμάτων της

Τα σχόλια των πολιτών που συμμετείχαν στη δημόσια διαβούλευση αφορούσαν κυρίως το άρθρο 1 και το όριο της εκλογικής ενηλικότητας όπου οι απόψεις ήταν

αντικρουόμενες. Τα βασικά επιχειρήματα υπέρ της προτεινόμενης ρύθμισης ήταν η ωριμότητα των νέων και η συμμετοχή τους στα πολιτικά δρώμενα από μικρή ηλικία και τα αντεπιχειρήματα επικεντρώθηκαν στην έλλειψη ωριμότητας και στον αποπροσανατολισμό τους από την προετοιμασία τους για τις Πανελλαδικές εξετάσεις. Πολλά σχόλια, επίσης, αφορούσαν το άρθρο 2 όπου επίσης κατατέθηκαν απόψεις τόσο υπέρ όσο και κατά των προτεινόμενων ρυθμίσεων. Ένα μέρος των πολιτών εκφράσθηκε θετικά στην καθιέρωση της αναλογικής εκπροσώπησης των κομμάτων, ενώ μεγάλο μέρος έκρινε ότι η προτεινόμενη ρύθμιση θα επιφέρει κυβερνητική και πολιτική αστάθεια. Τέλος, σημαντικός αριθμός σχολίων αφορούσε το όριο εισόδου των κομμάτων στη Βουλή, ενώ πολλές απόψεις, όχι σχετικές με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις, εκφράσθηκαν και αφορούσαν κυρίως το ζήτημα ψήφου των εκτός επικρατείας πολιτών.

10.4. Αναφέρατε τον σχεδιασμό που έχει γίνει για τον κοινωνικό διάλογο και τη διαβούλευση και στο στάδιο της εφαρμογής της προτεινόμενης ρύθμισης

B: ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΑΛΛΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ

11. Γενική Αξιολόγηση

11.1 Περιγράψτε χωριστά και αναλυτικά το πρόβλημα που καλείται να αντιμετωπίσει κάθε μία «άλλη διάταξη» που περιλαμβάνεται στο προτεινόμενο σχέδιο νόμου
Δεν έχει εφαρμογή.

11.2 Περιγράψτε χωριστά και αναλυτικά τους λόγους για τους οποίους κάθε «άλλη διάταξη» είναι αναγκαία και κατάλληλη να αντιμετωπίσει το αντίστοιχο πρόβλημα
Δεν έχει εφαρμογή.

11.3 Αναφέρατε χωριστά για κάθε μία «άλλη διάταξη» τους λόγους για τους οποίους έχει συμπεριληφθεί στο συγκεκριμένο σχέδιο νόμου
Δεν έχει εφαρμογή.

11.4. Αναφέρατε χωριστά και αναλυτικά τις αναμενόμενες συνέπειες κάθε μίας «άλλης διάταξης», συμπεριλαμβανομένων των συνεπειών στην οικονομία, την κοινωνία και τους πολίτες και στο φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον
Δεν έχει εφαρμογή.

11.5. Αναφέρατε αναλυτικά τις υπηρεσίες που θα είναι αρμόδιες για την εφαρμογή κάθε «άλλης διάταξης».
Δεν έχει εφαρμογή.

12. Διαφάνεια και Διαβούλευση

12.1. Αναφέρατε επιγραμματικά τους κοινωνικούς εταίρους και εν γένει τα ενδιαφερόμενα μέρη που εκλήθησαν να λάβουν μέρος στη διαβούλευση για κάθε μία προτεινόμενη «άλλη διάταξη», τον τόπο, τον χρόνο και τη διάρκεια της διαβούλευσης, τους συμμετέχοντες σε αυτήν, και τη διαδικασία διαβούλευσης που επελέγη, αιτιολογώντας τις επιλογές αυτές.

Δεν έχει εφαρμογή.

12.2. Αναφέρατε επιγραμματικά τις κυριότερες απόψεις που εκφράστηκαν υπέρ και κατά της προτεινόμενης ρύθμισης ή επιμέρους θεμάτων της και προσαρτήστε στο παρόν τις απόψεις των φορέων που έλαβαν μέρος στη διαβούλευση για κάθε μία «άλλη διάταξη» χωριστά.

Δεν έχει εφαρμογή.

**Έκθεση Δημόσιας Διαβούλευσης για το σχέδιο νόμου
«ΑΝΑΛΟΓΙΚΗ ΕΚΠΡΟΣΩΠΗΣΗ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΚΟΜΜΑΤΩΝ, ΔΙΕΥΡΥΝΣΗ ΤΟΥ
ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ ΕΚΛΕΓΕΙΝ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΠΕΡΙ ΕΚΛΟΓΗΣ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ»**

Η πρόσκληση του Υπουργού Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης για τη συμμετοχή των πολιτών στη διαδικασία της δημόσιας διαβούλευσης είχε μεγάλη απήχηση δεδομένου ότι ο συνολικός αριθμός των σχολίων που κατατέθηκαν ανήλθε στα 236.

Τα κατ'άρθρο αναρτημένα σχόλια των πολιτών αποτυπώνονται κατωτέρω:

Άρθρο 1-Αριθμός σχολίων 107

Άρθρο 2-Αριθμός σχολίων 104

Άρθρο 3- Αριθμός σχολίων 10

Άρθρο 4-Αριθμός σχολίων 15

Αρκετά σχόλια, 107 στον αριθμό, αφορούν το **άρθρο 1** και την ηλικία κτήσης του δικαιώματος εκλέγειν. Στα περισσότερα σχόλια, οι πολίτες δεν συμφωνούν με το 17^ο έτος ως όριο της εκλογικής ενηλικιότητας παραθέτοντας ως βασικά επιχειρήματα την έλλειψη ωριμότητας των νέων αυτής της ηλικίας, την παρορμητικότητα ως χαρακτηριστικό των επιλογών τους αλλά και την έλλειψη γνώσης επί ζητημάτων σχετικών με την πολιτική. Σε αρκετά σχόλια αποτυπώνεται ο προβληματισμός ότι τα σχολεία θα γίνουν πεδίο πολιτικών αντιπαραθέσεων για τους μαθητές οι οποίοι θα πρέπει να μείνουν προσηλωμένοι στην προετοιμασία τους για τις Πανελλήνιες εξετάσεις χωρίς να αποπροσανατολίζονται από λοιπές υποχρεώσεις, ενώ συνδέεται, επίσης, η ηλικία κτήσης του δικαιώματος εκλέγειν με το όριο της ενηλικίωσης και της ικανότητας για δικαιοπραξία. Σε αρκετά σχόλια οι πολίτες συμφωνούν με την προτεινόμενη ρύθμιση του άρθρου 1 του σχεδίου νόμου, προκρίνοντας, την ωριμότητα των νέων, την εμπλοκή τους με την πολιτική σε νεαρή ηλικία και τη διεύρυνση του εκλογικού σώματος, ως βασικά επιχειρήματα για την τεκμηρίωση της άποψής τους. Παρατίθενται, επίσης, αρκετά σχόλια τα οποία δεν αφορούν το άρθρο 1 και τα οποία στην πλειοψηφία τους αναφέρονται στην ανάγκη να ρυθμισθεί το ζήτημα της ψήφου των εκτός επικρατείας πολιτών.

Ενδεικτικά, παρατίθενται κατωτέρω, σχόλια επί του άρθρου 1 του σχεδίου νόμου:

«Το δικαίωμα του εκλέγειν πρέπει να συμβαδίζει με την ενηλικίωση. Δεν μπορεί κάποιος να μπορεί να ψηφίζει αλλά να χρειάζεται τους γονείς του για να λειτουργήσει ως πολίτης. Ενηλικίωση στα 17 και ψήφος στα 17, αλλιώς δεν υπάρχει λόγος να αλλάξει.»

«Η καθιέρωση των 17 είναι ένα μεγάλο λάθος. Επιτρέπει την κομματικοποίηση των λυκείων με ότι συνεπάγεται αυτό. Είναι αδιανόητο να επιτραπεί η είσοδος των κομματικών νεολαίων στο χώρο της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης καθώς θα δημιουργήσει περισσότερα προβλήματα από αυτά που λύνει. Ας αφήσουμε τους μαθητές έξω από τα κομματικά πάθη.»

«Θεωρώ ότι δημιουργούνται θέματα σε σχέση με τους υπόλοιπους τομείς του δικαίου κι ιδίως όσον αφορά την αναφερόμενη στον αστικό κώδικα ως ηλικία για ενηλικίωση (18ο έτος).

Βεβαίως είναι πολιτική απόφαση, αλλά αν δεν υπάρξει έστω αντίστοιχη διάταξη για όλους τους τομείς του δικαίου δημιουργούνται ζητήματα, συγχύσεις κλπ. Ίσως ως διάταξη θα μπορούσε να μην τροποποιηθεί προς το παρόν...»

«Ως Καθηγητής σε Λύκειο μπορώ μόνο να εκφέρω την άποψη ότι τα παιδιά φέρονται παντελώς ανώριμα στην ηλικία αυτή. Αν δείτε με ποιά κριτήρια ψηφίζουν για εκλογή μαθητικού 15μελούς συμβουλίου θα φρίξετε...Απλώς αυτό. Ανεπίτρεπτο να ψηφίζει κάποιος ενώ τα μόνα του ενδιαφέροντα είναι παντελώς διαφορετικά από την κατάσταση των Εθνικών και Οικονομικών Ζητημάτων...»

«Η ηλικία του εκλέγειν δεν μπορεί να διαμορφώνεται ανάλογα με το ποιους επιθυμούμε να αγρεύσουμε ως ψηφοφόρους. Η ψήφος απαιτεί στοιχειώδη ωριμότητα σκέψης, διότι το αποτέλεσμά της δεσμεύει ολόκληρη τη χώρα. Συνεπώς δεν πρέπει να μειωθεί, και μάλιστα δεν θα ήταν άσχημα αν αυξανόταν κιόλας.»

«Λάθος η ψήφος στα 17, αντιθέτως θα ήταν καλύτερα να αυξανόταν κιόλας. Οι άνθρωποι στα 17 τους είναι ακόμα μαθητές. Δεν έχουν μπει καν στη διαδικασία να προσπαθήσουν έστω να φτιάξουν στο μυαλό τους μια πολιτική άποψη. Το παιδί πρέπει να έχει δει και κάτι πέρα από το σχολείο και να έχει μεταβεί σε ένα ανώτερο στάδιο της ζωής του. Κατά τη γνώμη μου το όριο πρέπει να αυξηθεί στα 19. Εκεί ο νέος ως φοιτητής έχει μια ιδέα για το πως περπατάει και μια άλλη κοινωνία. Ακόμα και αν δεν έχει γίνει φοιτητής, εργάζεται ή προσπαθεί να ξαναδώσει εξετάσεις ή κάνει τα χαρτιά του για το στρατό, έχει ένα χρόνο που είναι ενήλικος και η έννοια της υπευθυνότητας αποκτάει μεγαλύτερη σημασία για το παιδί, αφού πλέον, ο νέος, μετά τα 18 του είναι υπόλογος απέναντι στο νόμο»

«Θεωρώ ότι οι νέοι πρέπει να έχουν το δικαίωμα του εκλέγειν από τα 17, καθώς λόγω του Δημογραφικού Προβλήματος τα επόμενα έτη οι ψηφοφόροι ολοένα και θα γερνάνε με ό,τι αυτό συνεπάγεται. Επίσης, μέσω αυτού του άρθρου και της εκτεταμένης συζήτησης επί αυτού, πολλοί νέοι ξεκίνησαν να ασχολούνται με την πολιτική, να ενημερώνονται, κάτι το οποίο θα δημιουργήσει μια νέα γενιά πολιτικοποιημένων ανθρώπων. Τέλος να μην παραλείψω, το γεγονός πως πολλοί 17ρηδες είναι πολιτικοποιημένοι, ασχολούνται ενεργά με την πολιτική και έχουν διαμορφώσει τη δική τους εμπειριστατωμένη άποψη. Και αυτό το λέω ως εκπαιδευτικός Λυκείου, που γνωρίζω καλά αυτή την ηλικία»

« Συμφωνώ απολύτως να ψηφίζουν οι νέοι και οι νέες στα 17 έτη τους για πάρα πολλούς λόγους. Μερικοί από αυτούς είναι επιγραμματικά οι παρακάτω:

1. Στις Η.Π.Α. οδηγούν από 16 ετών.

2. Στο Λύκειο, δεν είναι καθόλου λίγες οι φορές που σε αναπόφευκτες πολιτικές συζητήσεις οι 17άρηδες έχουν σωστότατες απόψεις για την πολιτική που κατά καιρούς εφαρμόζεται στην πατρίδα μας και δεν είναι λίγες οι φορές που αποστομώνουν τους καθηγητές τους.

3. Δεν έχουν προλάβει να συμβιβαστούν. Αρκετοί 18άρηδες συμβιβάζονται μέσα από διάφορες επιρροές (οικογένεια, κομματισμός στις ανώτερες και στις ανώτατες σχολές κλπ).

4. Αναλαμβάνουν έγκαιρα τις πολιτικές τους ευθύνες, παράλληλα με τόσες άλλες που η ζωή τους καλεί να αναλάβουν.

5. Αυξάνεται ο αριθμός των ψηφοφόρων, που είναι θετικότατο σαν γεγονός.
6. Δίνεται η ευκαιρία να τους δοθούν στα 17 τους χρόνια και άλλες πολλές υπευθυνότητες, μέσω νόμων του κράτους, ώστε να ωριμάσουν νωρίτερα, να συμμετέχουν νωρίτερα στην επίσημη κοινωνική ζωή και να δεχτούν ίσως λιγότερα χαστούκια στη ζωή τους.»

«Σε πολλές άλλες χώρες ψηφίζουν σε αυτή την ηλικία. Οι Έλληνες δεν είναι ικανοί γι' αυτό; Ας θυμηθούμε, όλοι οι μεγαλύτεροι, αν είχαμε άποψη στα 17 μας και εάν θέλαμε να συμμετέχουμε στην κοινωνία και στη ζωή μας ενεργά από εκείνη την ηλικία και ας αναλογιστούμε πόσα πράγματα θα είχαν αλλάξει θετικότερα εάν είχαμε το δικαίωμα να ψηφίζαμε στα 17 μας.»

«Θεωρώ σωστή τη θέσπιση ψήφου από τα 17. Πρώτον δεν στέκει το επιχείρημα της μη ωριμότητας ή της έλλειψης εμπειριών αφού δεν νομίζω ότι μέσα σε ένα χρόνο (μέχρι τα 18) θα τα έχουν αποκτήσει. Δεύτερον υπάρχουν πολλοί 30αρηδες 40αρηδες κ 50αρηδες που είναι πολύ πιο ανώριμοι κ μάλιστα με συμπεριφορά 10χρονου...»

«Η ηλικία κατά την οποία αποκτά κάποιος δικαίωμα ψήφου δεν μπορεί και δεν πρέπει να είναι μικρότερη της ημερομηνίας κατά την οποία θεωρείται κάποιος ενήλικας. Στα 17 ο έφηβος/έφηβη θεωρείται και είναι ανήλικος και προστατευόμενος από τους γονείς. Μιας λουπόν και η πολιτεία στο σύνολο της δέχεται την ενηλικίωση στα 18 δεν μπορεί για κανένα λόγο να αποτελεί εξαίρεση και το δικαίωμα ψήφου στις εκλογές..»

«Στα 17 τα παιδιά είναι, στη συντριπτική τους πλειοψηφία, πλήρως ανώριμα. Θα πρέπει το όριο να ΑΥΞΗΘΕΙ ΣΤΑ 20 ΕΤΗ, ώστε οι ψηφοφόροι να έχουν μία (έστω ελάχιστη) πείρα ζωής.»

« Συμφωνώ απολύτως με το άρθρο. Στα 17 είναι ώριμοι να αποφασίζουν για την ζωή τους.»

«Με λυπεί το γεγονός ότι οι περισσότεροι από τους γράφοντες "διαφωνούντες" ήταν κι αυτοί νέοι και 17άρηδες και μάλιστα ήθελαν να συμμετάσχουν ενεργά στο μέλλον του τόπου τους. Μα τόσο δυνατό είναι το σύστημα και τους διάβρωσε; Άλλαξε τόσο γρήγορα τις ιδέες τους ή λόγω των "τωρινών" ιδεοληψιών τους εκφράζονται αρνητικά; Η ψήφος των νέων δεν αφορά κόμματα και χρώματα. Εξάλλου η πραγματικότητα δεν είναι η ίδια για όλους. Όμως η ισοτιμία είναι αρχή και η ψήφος για τους 17άρηδες και τις 17άρισες αυτόνόητο δικαίωμα.»

«Η ψήφος στα 17 δεν προσφέρει απολύτως τίποτα στην δημοκρατία. Αυτό που θα προσφέρει στο μέλλον είναι τα σχολεία να γίνουν το πεδίο πολιτικής αντιπαράθεσης όπου οι αριστερές και φασιστικές δυνάμεις θα συγκρούονται για την χαλιναγώγηση της ψήφου των ανηλίκων αποπροσανατολίζοντας τα παιδιά από το κύριο έργο τους που είναι η απόκτηση των κατάλληλων εφοδίων για τις περαιτέρω σπουδές τους. Το περρίεργο είναι ότι δεν έχουμε ακούσει την επιχειρηματολογία της κυβέρνησης ποιο πρόβλημα δημοκρατίας λύνει η ψήφος στα 17. Αυτό που είναι όμως αυτόνόητο είναι ότι κάθε επαναστατική ιδεολογία βρίσκει προσφορότερο έδαφος στα εύπλαστα μυαλά των νέων διότι ταυτίζετε με την ανάγκη για ανεξαρτησία και αυτό προσπαθεί να εκμεταλλευτεί η κυβέρνηση.»

«Δια μέσω της ψήφου καθορίζεις το μέλλον το δικό σου αλλά και των υπολοίπων. Η ροζ ηλικία των 17 χρόνων δεν ενέχει εμπειρίες για να καθορίσει αντικειμενικά την υπέρτατη επιλογή.»

«Αν θεωρείται ο 17χρονος ώριμος στις επιλογές του, τότε να κατεβάσετε το όριο ενηλικίωσης από τα 18. Το επιτόλαιο της ηλικίας, τα παιδικά- εφηβικά ενδιαφέροντα, η παρορμητική συμπεριφορά δεν εγγυώνται σωστές επιλογές. Προσθέστε και τον τρόπο επιλογής στα 15μελή τους και..... όλα καλά.»

«Εαν βλέπατε τι ψηφίζουν οι 17ρηδες στο σύνολο της επικράτειας θα βάζατε το όριο ηλικίας στα 25.»

«Σύμφωνα με το άρθρο 127 του Αστικού Κώδικα: «Οποιος έχει συμπληρώσει το δέκατο όγδοο έτος της ηλικίας του (ενήλικος) είναι ικανός για κάθε δικαιοπραξία». Μοιάζει παράδοξο να χορηγηθεί δικαίωμα ψήφου σε ανήλικους χωρίς δικαιοπρακτική ικανότητα. Επίσης, με τη χορήγηση δικαιώματος ψήφου στα 17 θα δημιουργηθούν εντάσεις στα σχολεία, αφού τα κόμματα, οι εκπρόσωποί και οι ψηφοφόροι τους θα επεκτείνουν τις προεκλογικές καμπάνιες στα σχολικά συγκροτήματα. Οι χώροι μάθησης ανηλίκων πρέπει να παραμείνουν εκτός πολιτικής.»

«ΑΝ Η ΠΑΙΔΕΙΑ ΕΙΝΑΙ ΠΡΟΤΑΡΧΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ! ΤΟΤΕ Η ΕΝΑΣΧΟΛΗΣΗ ΜΕ ΤΑ ΚΟΙΝΑ ΠΡΙΝ ΤΕΛΕΙΩΣΟΥΝ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΣΕ ΤΙ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΤΑ ΒΟΗΘΗΣΕΙ; ΤΟ ΜΟΝΟ ΠΟΥ ΚΑΤΑΦΕΡΝΕΤΑΙ ΕΙΝΑΙ ΝΑ ΣΤΡΕΦΕΤΑΙ ΤΟΥΣ ΝΕΟΥΣ ΣΤΗΝ ΜΗ ΚΑΤΑΚΤΗΣΗ ΣΤΟΧΩΝ. ΕΝΤΕΛΩΣ ΣΥΝΤΗΡΗΤΙΚΗ ΑΝΤΙΛΗΨΗ!»

«Οι σημερινοί νέοι (17ετών), δεν γνωρίζουν πού παν τα τέσσερα. Και τους καλείτε να αποφασίσουν για το μέλλον της χώρας.»

«Μεγάλο σφάλμα να δοθεί ψήφος στα 17, πριν ακόμα ο άνθρωπος πιάσει δουλειά και καταλάβει ποιες είναι οι ευθύνες του απέναντι στην κοινωνία. Κανονικά η ψήφος πρέπει να ανέβει ηλικιακά, στα 21. Όσο εξαρτάται για τα προς το ζην από τους άλλους είναι εξαιρετικά δύσκολο να καταλάβει ο άνθρωπος τι είναι ευθύνη για τη ζωή και την κοινωνία. Περίμενα μετά από τόσα πολλά προβλήματα να μην αποπροσανατολίζουμε τον κόσμο με "εκλογικούς νόμους", αλλά προφανώς και δεν υπάρχει αίσθηση πολιτικής ευθύνης της σημερινής (α)κυβέρνηση(ια)ς. Στημένο κόλπο για την παρούσα (α)κυβέρνηση(ια) να κρατηθεί στην εξουσία.»

«Η ηλικία εκλέγειν σε μη υπεύθυνους δικαιοπρακτικά πολίτες είναι απαράδεκτη. Αν η ηλικία των 17 ετών θεωρείται ότι εξασφαλίζει το άτομο, από τις ευθύνες που απορρέουν από την άσκηση των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων του απέναντι στην κοινωνία οικονομικές, δικαστικές κοινωνικές και πολιτικές, θα πρέπει να θεωρηθεί η ηλικία των 17 ετών ηλικία ενηλικίωσης και τότε να δοθεί μαζί με όλες τις υπόλοιπες ευθύνες και υποχρεώσεις και το δικαίωμα του εκλέγειν. Διαφορετικά δεν καταλαβαίνω γιατί να υπάρχει «έκπτωση» στο δικαίωμα του εκλέγειν. Προσωπικά θεωρώ ότι είναι πολύ μικρή ηλικία για να φορτωθεί ένα νεαρό άτομο με όλες αυτές τις ευθύνες.»

«Θεωρώ λανθασμένη την πρόταση γιατί εκτός των άλλων προβλημάτων, πολλά από τα οποία έχουν ήδη αναφερθεί από άλλους σχολιαστές, θα οδηγήσει στην κομματικοποίηση των σχολείων με καθ' όλα αρνητικά αποτελέσματα. Ας μην ανοίξουμε αυτή την πόρτα που μπορεί να επιτρέπει στο σχολείο να γίνει χώρος κομματικών συγκρούσεων γιατί θα είναι ένα λάθος που μπορεί να μας στοιχειώνει για πολλές γενεές.»

«Η ψήφος στα 17 ίσως να είναι μία θετική εξέλιξη γενικότερα (σε βάθος χρόνου, γιατί προς το παρόν γίνεται διότι στο Συριζα και στη αριστερά η βάση των ψηφοφόρων είναι σε μικρές ηλικίες) αρκεί να σταματήσει το θέατρο στα πανεπιστήμια που πας και γραφεις σε

ένα κόμμα για να περνάς τα μαθήματα. Η απλή αναλογική σωστή ώστε να υπάρχει πάντα συνασπισμός κομμάτων και να μην κάνει ο κανένας ότι θέλει. Δυνατότητα ψήφου στους ομογενείς, εκείνοι νομίζω πως αγαπούν περισσότερο την Ελλάδα ακόμη και από μας, πόσο μάλλον από τους πολιτικούς!»

Οι συμμετέχοντες στη διαβούλευση έδειξαν μεγάλο ενδιαφέρον επίσης και για το **άρθρο 2** για την καθιέρωση αναλογικής εκπροσώπησης των κομμάτων, υποβάλλοντας 104 σχόλια. Ένα μέρος των πολιτών εκφράστηκε θετικά στις προτεινόμενες ρυθμίσεις και την καθιέρωση ενός αναλογικού εκλογικού συστήματος, σχολιάζοντας ότι με αυτή τη διαδικασία δίνεται η δυνατότητα να εκφράζονται με δημοκρατικό και δίκαιο τρόπο όλοι οι εκλογικοί σχηματισμοί. Σε πολλά σχόλια διατυπώθηκε το επιχείρημα ότι δεν εφαρμόζεται επί της ουσίας ένα αναλογικό εκλογικό σύστημα διότι διατηρείται το 3% ως όριο «εισόδου» ενός κόμματός στη Βουλή, ενώ μεγάλο ποσοστό διαφώνησε με την προτεινόμενη ρύθμιση, προτάσσοντας, την ακυβερνησία, την πολιτική αστάθεια και την πληθώρα εκλογικών αναμετρήσεων, ως βασικές αρνητικές συνέπειες αυτής.

Στην πλειοψηφία τους επίσης οι απόψεις, επικεντρώθηκαν στο ζήτημα του ορίου εισόδου των κομμάτων στη Βουλή όπου και διατυπώθηκαν αντικρουόμενα επιχειρήματα. Μία μερίδα των συμμετεχόντων στη διαβούλευση πολιτών εξέφρασε την άποψη ότι το όριο του 3% θα πρέπει να παραμείνει αμετάβλητο ή ακόμα και να αυξηθεί, ενώ σε αρκετά σχόλια οι πολίτες έκριναν ότι η μείωση ή ακόμα και η κατάργηση του ως άνω ορίου θα μπορούσε αφενός να συμβάλλει ουσιαστικά στην καθιέρωση της απλής αναλογικής και αφετέρου θα εξασφάλιζε την εκπροσώπηση στη Βουλή μεγάλου μέρους πολιτών, οι οποίοι υποστηρίζουν κόμματα τα οποία δεν συγκεντρώνουν σε επίπεδο Επικράτειας ποσοστό μεγαλύτερο του 3%.

Αρκετά, επίσης, ήταν τα σχόλια που αφορούσαν το bonus των 50 εδρών, με κάποιους πολίτες να συμφωνούν με την κατάργησή του και άλλους να διατυπώνουν απόψεις περί μείωσης ή διατήρησής του. Τέλος, αρκετές ήταν οι απόψεις που αφορούσαν γενικές σε περιεχόμενο προτάσεις περί βελτίωσης εν γένει του εκλογικού συστήματος και στην πλειοψηφία τους αφορούσαν την διάσπαση των μεγάλων εκλογικών περιφερειών, το ζήτημα της ψήφου των εκτός επικρατείας πολιτών (σχετικά σχόλια διατυπώθηκαν και στο άρθρο 1) και τη μείωση του αριθμού των βουλευτών.

Ενδεικτικά, παρατίθενται κατωτέρω, σχόλια επί του άρθρου 2 του σχεδίου νόμου:

«Αν και προσωπικά είμαι υπέρ του μονοεδρικού πλειοψηφικού για όλες τις έδρες των βουλευτών, ως προτεινόμενο σύστημα είναι η πρώτη φορά που αναφερόμαστε σε απλή αναλογική, οπότε δεκτό!»

«Σε διαφορετικές συνθήκες η πρόταση για αναλογική εκπροσώπηση θα ήταν καλοδεχούμενη. Στις παρούσες συνθήκες φοβάμαι πως μπορεί να οδηγήσει σε μεγαλύτερη αστάθεια του πολιτικού συστήματος. Ενισχύει τον κατακερματισμό και τα κόμματα διαμαρτυρίας που δεν μπορούν να καταθέσουν ολοκληρωμένες προτάσεις για την έξοδο της χώρας από την κρίση.»

«Προμηνύεται συνεχής ακυβερνησία !!!»

«Με ποιο δικαίωμα ένα κόμμα που παίρνει 1% να μην εκλέγει 3 βουλευτές και να του το κλέβουν άλλοι; Δηλαδή το 1% στο πρώτο κόμμα πχ έχει μεγαλύτερη αξία από το 1% αυτού του κόμματος;»

«Διαφωνώ διότι θα προκύψει δυσκολία για τον σχηματισμό ισχυρής κυβέρνησης.»

«Συνταγή ακυβερνησίας, βλ. το παράδειγμα της Ιταλίας μέχρι πρόσφατα με περίπου 60 κυβερνήσεις σε 60 χρόνια.»

«Μία χώρα όπως η Ελλάδα, στην οποία το κράτος παραλύει κάθε φορά εν όψει εκλογών, δε μπορεί να υιοθετήσει ένα σύστημα που αναγκαστικά θα προκαλεί πολλαπλούς γύρους εκλογών και αναδιάταξης κυβερνητικών σχηματισμών, συνεχών αλλαγών σε θέσεις του κρατικού μηχανισμού, αναβολές λήψης αποφάσεων κτλ.»

«Εντελώς γενικόλογη η αιτιολόγηση, ενώ αντίθετα οι συνέπειες διακρίνονται αρκετά καθαρά. Επομένως, ΟΧΙ (χωρίς καν να χρειάζεται να επικαλεστούμε τον προφανή λόγο υποβολής τέτοιας πρότασης από την κυβέρνηση στην παρούσα συγκυρία...).»

«50 έδρες μπόνους λείει στο πρώτο κόμμα. Μα τι είναι οι εκλογές επιτέλους, τηλεπαιχνίδι? Άκου 50 έδρες μπόνους! Μπράβο στην κυβέρνηση για την κίνηση αυτή που με βρίσκει απόλυτα σύμφωνο. Κατάργηση του μπόνους.»

«Η απλή αναλογική κρύβει δόλο και η αλλαγή του εκλογικού νόμου σε αναλογικό σύστημα έχει δοκιμαστεί στη χώρα και το αποτέλεσμα ήταν η ακυβερνησία. Χρειαζόμαστε σταθερότητα και ισχυρές κυβερνήσεις περισσότερο από κάθε άλλη φορά.»

«Θεωρώ απαράδεκτο και αντιδημοκρατικό το γεγονός ότι ΔΕΝ καταργείται το όριο εισόδου στη Βουλή του 3%. Έτσι το σύστημα δεν είναι αναλογικό εφόσον τα κόμματα που θα μπουν τελικά στη Βουλή θα μοιραστούν και τις έδρες που αντιστοιχούν στα κόμματα που δεν θα πιάσουν το όριο του 3%. Επιπλέον αυτό είναι αντιδημοκρατικό γιατί ένα μεγάλο μέρος του λαού δεν εκπροσωπείται στη Βουλή. Να θυμίσω ότι στις εκλογές του Μαΐου του 2012, τα κόμματα που δεν εκπροσωπούσαν στη Βουλή λόγω του ορίου του 3% ήταν συνολικά το 20% των ψήφων! Πόσο αναλογικό είναι αυτό;»

«Επιτέλους η Δημοκρατία "μεγαλώνει" και όποιος κακόπιστος πει ότι θα έχουμε ακυβερνησία πλανάται οικτρά. Η εκάστοτε κυβέρνηση οφείλει να είναι εθνική και να εργάζεται για το καλό της πατρίδας. Και οι υγιείς πατριώτες θα τα βρούν μεταξύ τους. Απλά τώρα θα υπάρχει μεγαλύτερη αντιπροσώπευση και η λαϊκή κυριαρχία θα γίνεται πράξη.»

«Το 3% το θεωρώ σίγουρα αντίθετο στην αναλογική εκπροσώπηση και αν δεν καταργηθεί πρέπει να κατέβει τουλάχιστον στο 1% ώστε να μπορεί να εκπροσωπείται όσο το δυνατό μεγαλύτερο ποσοστό του πληθυσμού στο κοινοβούλιο.»

«Συμφωνώ ότι η κατάργηση του μπόνους των 50 εδρών κάνει την ψήφο στα κόμματα που μπαίνουν στη Βουλή ισάξια. Επιπλέον για να εξισωθούν εντελώς οι ψήφοι θα πρέπει να καταργηθεί ή να μειωθεί δραστικά το όριο εισόδου στη Βουλή, πρακτική που θα δράσει υπέρ τις πολυφωνίας επιτρέποντας μικρότερα κόμματα να αποκτήσουν φωνή ανάλογη με τις ψήφους που μαζεύουν. Δεν είναι λογικό να αντιπροσωπεύονται οι 30.000 κάτοικοι της κάθε μονοεδρικής περιφέρειας και κόμματα που μαζεύουν πενταπλάσιες ψήφους να μην εκπροσωπούνται.»

«http://www.ksipnistere.com/2016/06/blog-post_4293.html
Τρίτη, 28 Ιουνίου 2016

Για τον εκλογικό νόμο. Προσωπικά, με ικανοποιεί ο εκλογικός νόμος που θα δίδει μηδέν έδρες μπόνους στο πρώτο κόμμα και που θα ορίζει ότι για να μπει ένα κόμμα στη Βουλή θα πρέπει να παίρνει τουλάχιστο 0,4% πανελλαδικά, αλλά και ταυτόχρονα ότι θα πρέπει να παίρνει τουλάχιστο το ίδιο ποσοστό σε αρκετές εκλογικές περιφέρειες (νομούς), που αθροιστικά ν' αποτελούν τουλάχιστο το ένα τρίτο της επικράτειας, σε επίπεδο εγγεγραμμένων ψηφοφόρων.

Γεια-χαρά, Θωμάς Ακρωτηριανάκης στις 9:15:00 π.μ.

---Δείτε και τα σχόλια στην πιο πάνω ανάρτησή μου»

«Είναι πραγματικότητα ότι η κατάργηση του μπόνους των 50 εδρών αλλά και η εφαρμογή της απλής αναλογικής θα οδηγήσει στη δημιουργία ενός κοινοβουλίου, το οποίο θα καθρεφτίζει με πολύ καλύτερο τρόπο τον συσχετισμό πολιτικών δυνάμεων και τάσεων της κοινωνίας. Παρόλα αυτά το όριο του 3% για την είσοδο ενός κόμματος "κλείνει" τη πόρτα του κοινοβουλίου σε μικρούς πολιτικούς σχηματισμούς που βρίσκονται μακριά από χορηγίες και "ευχέρεια" προβολής στα ΜΜΕ. Θεωρώ ότι το όριο αυτό πρέπει να είναι μικρότερο ή ίσο του 1%, Έχετε στα χέρια σας την ευκαιρία να προσφέρετε στον ελληνικό λαό το απόλυτο εργαλείο Δημοκρατίας. Πράξτε το.»

«Η κατάργηση των 50+ εδρών θα οδηγήσει σε πολιτικό χάος την ώρα που η χώρα βιώνει μια δύσκολη και οξυτάτη κρίση, τόσο οικονομική όσο και ανθρωπιστική. Συνεπώς δεν θα πρέπει να καταργηθεί το εκλογικό "μπόνους" σκεπτόμενοι ότι μέχρι και τα τελευταία χρόνια μετά την κρίση δεν υπήρχε δυνατότητα να βγει ένα κόμμα αυτοδύναμο. Επιπροσθέτως η μείωση των βουλευτών σε 200 ενέχει παγίδες καθώς δεν θα υπάρχει πολυφωνία εντός της Βουλής. Η ηλικία του δικαιώματος εκλέγειν και εκλέγεσθαι θα ήταν φρόνιμο να παραμείνει η ίδια.. Είναι ανούσιο να μειωθεί κατά 1 χρόνο σκεπτόμενοι τα επίπεδα παιδείας της χώρας. Γενικός σχολιασμός: Είναι απαράδεκτο να προσπαθούμε να εγκαθιδρύσουμε ένα εκλογικό σύστημα που θα επιφέρει πλήθος εκλογικών αναμετρήσεων...Υ.Σ Δικαίωμα ψήφου ομογενών είμαστε στην Ευρώπη του 2016...»

«Χωρίς κατάργηση του ορίου 3% για είσοδο στη Βουλή δεν μπορούμε να μιλάμε για απλή αναλογική, εστω να μειωθεί στο 1%.»

«Απλή αναλογική, εννοείται η απλή αναλογική, αλλιώς μη το ονομάζετε έτσι. Επινοήστε άλλη ονομασία για οτιδήποτε άλλο....Αναγκαστικά θα πρέπει να μάθουν πολλά κόμματα να συνεργάζονται για να σχηματίσουν κυβέρνηση. Για την υποβολή υποψηφιότητας, όμως, προαπαιτούμενο να έχει 2-3 χιλιάδες ένσημα, για να έχει τριφτεί λίγο με την αγορά, και να καταλαβαίνει πριν ψηφίσει οποιοδήποτε νόμο τι επιπτώσεις θα έχει αυτός στην αγορά και στην οικονομία γενικότερα. Επίσης, όχι περισσότερο από τρεις θητείες, όχι στους αιώνιους πολιτικούς.»

«Συμφωνώ να διατηρηθεί το 3% (αν και το 3 δεν είναι εύηχο) και δεν θα πρέπει να αποτελέσει τροχοπέδη σε κάποιους που εδώ και 100 χρόνια περιμένουν την απλή αναλογική.»

«Συμφωνώ με την καθιέρωση της απλής αναλογικής. Είναι το πιο δίκαιο σύστημα εκπροσώπησης, πολύ πιο δημοκρατικό από το υφιστάμενο.»

«Συμφωνώ για λόγους αρχής με την αναλογικότητα της ψήφου. Είναι, κατά την γνώμη μου, η αναλογικότερη πρόταση που έγινε ποτέ. Αξίζει να την δοκιμάσουμε.»

«Το όριο εισόδου στη Βουλή πρέπει να τεθεί στο 5%.Με τον τρόπο αυτό και απλή αναλογική έχουμε και σταθερές κυβερνήσεις μπορούν να σχηματιστούν.»

«Η απλή αναλογική πρέπει να είναι άδολη και ανόθευτη. Αυτό μεταφράζεται το ποσοστό που παίρνει στη κάλπη ένα κόμμα να αντιστοιχεί στο ίδιο ποσοστό σε βουλευτές.Δηλαδή 2% στο λαό 2% σε βουλευτές στη βουλή, ήτοι στη βουλή των 300 έξι βουλευτές. Επίσης απλή αναλογική σημαίνει όχι πλαφόν, όχι μπόνους.Αν είσαι πραγματικός δημοκράτης δεν μπορεί να πετάς στο καλάθι των αχρήστων τη ψήφο χιλιάδων πολιτών που έχουν την α ή β διαφορετική επιλογή από εσένα.Σε ότι αφορά την πολυκομματικότητα στην εκπροσώπηση στη βουλή , η οποία δήθεν φέρνει την ακυβερνησία είναι ένα ψευτοπρόβλημα καθότι σ' αυτή την αστική βουλή υπάρχουν τόσες συγγενείς και όμορες δυνάμεις, που ο τόπος όσο κυριαρχούν αυτές (οι δυνάμεις) δεν θα μείνει ποτέ ακυβέρνητος. Μην ανησυχείτε το σύστημα σας καλά κρατεί.Όσον αφορά την απλή αναλογική είναι απλά παραμύθια. Το ότι η αριστερά, μέχρι τώρα ΔΕΝ είχε κυβερνήσει, ΔΕΝ είναι σοβαρό επιχείρημα, για να βάλουμε τώρα την απλή αναλογική και να καταστρέψουμε την χώρα. Είναι απλό... Και μόνον να σκεφθούμε μια πολυκατοικία των έξι διαμερισμάτων (όχι πιο πολλά), όπου στην γενική συνέλευση γίνεται ο χαμός, και για να αλλάξουν μια καμένη λάμπα στον διάδρομο πρέπει να πάρουν όλοι απόφαση. Τι χαμός θα γίνεται, όταν θα πρέπει να συνεργαστούν αρκετά κόμματα για να βγει κυβέρνηση. Αστεία πράγματα.Το ελάχιστο ποσοστό εισόδου στην βουλή θα πρέπει να δοκιμαστεί στο 5% (από 3%), ώστε να μην υπάρχει πολυδιάσπαση, και να μάθει, ο κόσμος να συνεργάζεται μέσα στα κόμματα, πριν βγει μια απόφαση από το κόμμα. Βασικά, θα πρέπει τα κόμματα να αλλάξουν. Πιο δημοκρατικά, με πιο πολλά συνέδρια, εσωτερικές διαβουλεύσεις και εκλογές, και εκλογές των υποψηφίων βουλευτών από την βάση και όχι μόνον των «φίλων» του εκάστοτε αρχηγού.»

«Δεν μπορούμε να μιλάμε για αναλογική εκπροσώπηση κομμάτων, όταν υφίσταται το όριο 3% για είσοδο στην βουλή. Δηλαδή, όταν ένα κόμμα λάβει <3% (έστω για παράδειγμα 2.7%), γιατί να μην λάβει μια ανάλογη εκπροσώπηση στην βουλή, δηλαδή στο παραδειγμα $300 \cdot 2.7\% = 8$ εδρες περίπου. Οποιοδήποτε κόμμα και σχηματισμός λαμβάνει το 1/300 των ψήφων θα πρέπει να εκλέγει έναν βουλευτή. Αναλογικά, απλά. Και για να προάγεται η τόσο σημαντική για την δημοκρατία πολιτική πολυφωνία.Κατά τα άλλα, η κατάργηση του μπόνους με βρίσκει σύμφωνο, γιατί ήταν ένα μέτρο κοροϊδία για την δημοκρατία, με καμμία αναλογικότητα ψηφου - εκπροσώπησης.»

«Η αναλογική εκπροσώπηση στο νομοθετικό σώμα έχει λογική σε ότι αφορά την έκφραση της λαϊκής βούλησης. Όμως, η δυνατότητα σχηματισμού κυβερνήσεων που να «μπορούν να λάβουν αποφάσεις και να κυβερνήσουν» είναι για παράδειγμα επίσης μια ιδιαίτερα κρίσιμη παράμετρος.Ακόμα και σε κοινοβουλευτικές δημοκρατίες, όπου η κυβέρνηση – εκτελεστική εξουσία λαμβάνει ψήφο εμπιστοσύνης από το νομοθετικό σώμα, είναι εφικτός ο συνδυασμός της απλής αναλογικής στην εκλογή του νομοθετικού σώματος με το σχηματισμό σταθερών και ικανών να κυβερνήσουν κυβερνήσεων. Αλλά για να γίνει αυτό χρειάζονται ειδικές προβλέψεις / διαδικασίες και για την ώρα τέτοιες διαδικασίες δεν προβλέπονται ούτε στο Σύνταγμα της Ελλάδας, ούτε φαίνεται να συνοδεύουν το παρόν νομοσχέδιο. Για να αποφευχθεί ο κίνδυνος ακυβερνησίας, θα ήταν καλό να εξεταστούν περισσότερο τα ζητήματα αυτά πριν την όποια οριστική νομοθέτηση.»

«Πριμοδότηση του πρώτου κόμματος με ορισμένο αριθμό εδρών μειωμένου σε σχέση με τις 50 που ισχύουν σήμερα μπορεί να υπάρχει με την προϋπόθεση ότι το πρώτο κόμμα συγκεντρώνει ένα ποσοστό αρκετά μεγάλο (π.χ. περίπου 40%) και όχι μόνο αν βγει απλά πρώτο. Το 3% είναι σωστό ως όριο εισόδου. Η αλλαγή του εκλογικού νόμου γίνεται δυστυχώς λόγω πολιτικών συγκυριών.»

«Διαφωνώ διότι η επιλογή της απλής αναλογικής θα οδηγήσει την χώρα σε ΑΚΥΒΕΡΝΗΣΙΑ.»

«Να καταργηθεί το όριο 3% για την είσοδο κόμματος στη Βουλή. Δεν είναι δυνατός μικρά πολύ αξιολογά κόμματα με δεκάδες χιλιάδες ψήφους να μην εκπροσωπούνται καθόλου, όταν βουλευτές με ελάχιστες ψήφους εισέρχονται στη Βουλή. Κάπως πρέπει να διορθωθεί αυτή η στρέβλωση. Για παράδειγμα θα μπορούσε να κατέβει το όριο στο 1% μαζί με κάποια προϋπόθεση για τον συνολικό απαιτούμενο αριθμό ψήφων? (π.χ. 1% και >20.000 ψήφους πανελληνίως?)»

«Η απλή αναλογική συνάδει με το πάγιο αίτημα της κοινωνίας για δίκαιη εκπροσώπηση των πολιτών στην βουλή. Προσωπικά ένα μικρότερο "δώρο" εδρών π.χ 10 έδρες δεν με βρίσκει αντίθετο με σκοπό να δίνεται μια μικρή ώθηση στο 1ο κόμμα.

Επίσης θεωρώ πολύ σημαντικό το βήμα να δοθεί το δικαίωμα ψήφου στις μικρότερες ηλικίες. Βέβαια αυτό προϋποθέτει και την ανάλογη παιδεία... ίσως θα πρέπει να και το ανάλογο βάρος στο σχολείο ώστε οι μαθητές-ψηφοφόροι να έχουν μια καλλίτερη άποψη σχετικά με το δημοκρατικό πολίτευμα, την δύναμη της ψήφου κτλπ.

Για το τέλος θέλω να σχολιάσω το ζήτημα του αριθμού των βουλευτών και των υπουργών. Προσωπικά είχα την ελπίδα ότι στο παρών νομοσχέδιο θα γινόταν μια προσπάθεια να μειωθεί ο αριθμός των βουλευτών μέσα στα πλαίσια του συντάγματος (ελάχιστος αριθμός κοινοβουλευτικών εκπροσώπων 150). Θα πρέπει η κυβέρνηση να ξανακοιτάξει αυτό το ζήτημα. Θεωρώ ότι η πλειοψηφία των πολιτών και όσοι δεν έχουν κάποια συγγένεια με κάποιον βουλευτή ώστε να θίγονται συμφέροντα θα απογοητεύτουν από αυτό το σημείο. Υπάρχουν δεδομένα από άλλες χώρες που δείχνουν ότι ο παρών αριθμός των 300 βουλευτών είναι υπερβολικός για την Ελλάδα.

Σχετικά με τους υπουργούς, βρίσκω αρκετά ελκυστική την ιδέα του ασυμβίβαστου μεταξύ βουλευτή και υπουργού. Με αυτό τον τρόπο αξιολογοί άνθρωποι οι οποίοι είναι μεν ενεργά πολιτικά συνειδητοποιημένα αλλά όχι κομματικοποιημένοι θα μπορούσαν να συνεισφέρουν τα μέγιστα. Επίσης οι εν λόγω προσωπικότητες δεν θα είχαν την έννοια του πολιτικού κόστους και στο αν οι επιλογές τους θα χαροποιήσουν συγκεκριμένο κοινό αλλά θα εστιάσουν στο δημόσιο συμφέρον. Ταυτόχρονα, οι βουλευτές θα μπορέσουν να επιτελέσουν ένα πιο ουσιαστικό έργο αφού θα αποκοπούν από τα εκτελεστικά καθήκοντα της κυβέρνησης και θα εστιάσουν στο άκρως ζωτικό κομμάτι μιας δημοκρατίας που είναι η νομοθετική λειτουργία και ο κυβερνητικός έλεγχος. Επίσης αφού πλέον οι βουλευτές δεν θα έχουν την δυνατότητα να "γατζωθούν" σε μια καρέκλα θα μπορέσουν να δώσουν το καλό παράδειγμα στην κοινωνία ότι προασπίζονται το δημόσιο συμφέρον και όχι προσωπικές ιδιοτελείες.»

«ΜΕΙΩΣΗ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ ΣΕ 200. ΕΚ ΤΩΝ ΟΠΟΙΩΝ ΟΙ 140 ΕΚΛΕΓΟΝΤΑΙ ΣΕ ΜΟΝΟΕΔΡΙΚΕΣ ΜΕ ΤΗΝ ΑΠΟΛΥΤΗ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ ΚΑΙ ΟΙ ΥΠΟΛΟΙΠΟΙ 60 ΣΤΗΝ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑ ΑΝΑΛΟΓΙΚΑ. ΤΟ 3% ΓΙΝΕΤΑΙ 7%»

«Προτείνω ψήφο στους ομογενείς. Είμαστε η μόνη χώρα στην Ε.Ε. που δεν παρέχει αυτό το δικαίωμα. Ανώτατο όριο βουλευτών 200»

«ΣΥΜΦΩΝΩ ΜΕ ΤΗΝ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ. ΔΙΑΦΩΝΩ ΜΕ ΤΟΝ ΑΡΙΘΜΟ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΜΕΙΩΘΕΙ ΚΑΤΑ 50. ΕΤΣΙ Η ΔΙΑΙΡΕΣΗ ΘΑ ΓΙΝΕΤΑΙ ΜΕ ΤΟΝ ΑΡΙΘΜΟ 250. Η ΠΡΟΤΑΣΗ ΑΥΤΗ ΕΙΝΑΙ ΕΓΚΥΡΗ ΚΑΙ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΑ.»

«Ας μην ξεχάσουμε τον αριθμό των βουλευτών: 200 και πολλοί είναι. Κατά τα άλλα η Αναλογικότερη Εκπρόσωψη που θα προκύψει από την καταργηση του "μπονους", θα δημιουργήσει νέα Δημοκρατική δυναμική στις συνεργασίες των κομμάτων, αποτρέποντας την επίφοβη "ακυβερνησία". Απλώς αυτοί που μίλανε γι' αυτόν τον "κίνδυνο", δεν έχουν υπ' όψιν τους άλλο τρόπο διακυβέρνησης από αυτόν που είχαμε μέχρι τώρα, δηλαδή το μονοπώλιο στην εξουσία, και το πλιατσικό στο Κράτος και τα ταμεία του. Αν τα ξεχάσουν αυτά, ίσως η πνευματική τους περίμετρος μεγαλώσει αρκετά και καταφέρει, επι τέλους, να περιλάβει και τους "Άλλους" μέσα της. Τότε, "τούτη η κόψη η μικρή και ρημαγμένη" ίσως γίνει "μια άλλη πόλη", για Όλους μας.....»

«Είναι πάρα πολύ σωστή πρόταση.

Ιδίως:

1. Εάν συνοδευτεί από μείωση των βουλευτών σε 200,

2. Εάν συνοδευτεί από τη δυνατότητα της επιστολικής ψήφου όσων έχουν το δικαίωμα της ψήφου αλλά βρίσκονται στο εξωτερικό.

και 3. Εάν συνοδευτεί από την απαγόρευση της χρηματοδότησης των κομμάτων από το δημόσιο, αλλά και από την επίσημη και ανακοινώσιμη δημοσίως χρηματοδότησή τους από ιδιώτες.»

«ΥΠΟΒΑΛΛΩ ΕΞΙ ΣΗΜΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΝΕΟ ΕΚΛΟΓΙΚΟ ΝΟΜΟ.

1. ΜΕΙΩΣΗ ΤΟΥ ΑΡΙΘΜΟΥ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ ΣΤΟ ΔΙΑΚΟΣΙΑ. 2. ΔΙΑΜΕΛΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΕΚΛΟΓΙΚΩΝ ΠΕΡΦΕΡΕΙΩΝ. 3. ΔΙΑΜΕΛΙΣΜΟΣ ΕΚΛΟΓΙΚΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ, ΛΟΓΩ ΙΔΙΑΖΟΝΤΩΝ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΩΝ ΣΥΝΘΗΚΩΝ. ΣΤΟ ΝΟΤΙΟ ΑΙΓΑΙΟ ΣΥΣΤΑΣΗ ΕΚΛΟΓΙΚΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΑΝΑ ΕΠΑΡΧΕΙΟ ΚΑΙ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΙΔΙΟ ΤΡΟΠΟ ΣΕ ΟΜΟΕΙΔΕΙΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ. 4. ΑΣΥΜΒΙΒΑΣΤΟ ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΥΠΟΥΡΓΙΚΗΣ ΙΔΙΟΤΗΤΑΣ. 5. ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΚΟΜΜΑΤΩΝ ΑΠΟ ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ ΜΟΝΟ ΣΕ ΕΙΔΟΣ, ΟΠΩΣ ΕΙΝΑΙ Η ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗ ΑΚΙΝΗΤΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ, Η ΕΚΤΥΠΩΣΗ ΒΙΒΛΙΩΝ, ΕΝΤΥΠΩΝ, ΨΗΦΟΔΕΛΤΙΩΝ, Η ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΚΗΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΜΕΣΩ ΑΣΕΠ Κ.Ο.Κ. 6. ΜΕΙΩΣΗ ΤΗΣ ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΑΠΟΖΗΜΕΙΩΣΗΣ ΣΤΟ ΤΕΤΡΑΠΛΑΣΙΟ ΤΟΥ ΚΑΤΩΤΑΤΟΥ ΜΙΣΘΟΥ ΚΑΙ ΠΑΝΤΑ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΟΝ ΚΑΤΩΤΑΤΟ ΜΙΣΘΟ ΓΙΑ ΕΥΝΟΗΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ.»

«Είναι απαραίτητο να "σπάσουν" οι μεγάλες εκλογικές περιφέρειες με ανώτερο όριο τις 10 έδρες. Οι μεγάλες περιφέρειες έχουν κατηγορηθεί κατά καιρούς από όλα τα κόμματα για το μεγάλο προεκλογικό κόστος των βουλευτών, το μαύρο πολιτικό χρήμα, την κληρονομικότητα της έδρας αλλά και την διασύνδεση των βουλευτών με τους καναλάρχες και τα μεγάλα συμφέροντα στην προσπάθεια της εκλογής τους. Είναι περίεργο που δεν καταγράφονται με τον παρόντα νόμο αν και αποτελούσε δέσμευση του υπουργού κ. Κουρουπλή. Η υποχώρηση σε αυτό το θέμα κάτω από την πίεση της εξεύρεσης των 200

βουλευτών δεν αποτελεί δικαιολογία. Η αναζήτηση ευρείας πλειοψηφίας που θα καθιστά και σχετικά μόνιμο το εκλογικό σύστημα οφείλει να στηρίζεται σε αρχές και όχι στα προσωπικά συμφέροντα των βουλευτών.»

«Θα εκτιμούσα αφάνταστα αν μου απαντούσατε αν προτίθεστε να ΕΠΙΤΡΕΨΕΤΕ επιτέλους στους Ομογενείς μας να αποκτήσουν το ΑΥΤΟΝΟΗΤΟ δικαίωμα ψήφου!»

«ΜΠΡΑΒΟ ΣΤΗΝ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ.....ΕΠΙΤΕΛΟΥΣ , Η ΨΗΦΟΣ ΔΕΝ ΠΑΕΙ ΧΑΜΕΝΗ.....ΔΕΝ ΜΠΟΡΕΙ ΕΝΑ ΚΟΜΜΑ ΜΕ 25% ΝΑ ΕΚΛΕΓΕΙ 130 ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΟ ΜΕ 15%, 30.....ΓΙΑ ΕΘΝΙΚΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΤΟ 3% ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΠΑΡΑΜΕΙΝΕΙ.....ΑΠΛΩΣ ,ΑΝΤΙ ΓΙΑ 2 ΚΟΜΜΑΤΑ ,ΘΑ ΧΡΕΙΑΖΩΝΤΑΙ 3 ,ΓΙΑ ΝΑ ΣΧΗΜΑΤΙΣΤΕΙ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ,ΚΑΤΙ ΠΟΥ ΕΙΝΑΙ ΕΦΙΚΤΟ ΕΥΚΟΛΑ...»

Στα άρθρα 3 και 4 επί των οποίων υποβλήθηκαν 10 και 15 σχόλια αντίστοιχα, καταγράφονται ποικίλλες προτάσεις οι οποίες στην συντριπτική τους πλειοψηφία δεν είναι σχετικές με τις διατάξεις του νομοσχεδίου

Ενδεικτικά, παρατίθενται κατωτέρω, σχόλια επί των άρθρων 3 και 4 του σχεδίου νόμου:

Επί του άρθρου 3:

«Απαραίτητο να γίνουν 200 βουλευτές. Ο κάθε νομός δεν έχει να χάσει τίποτα από μικρότερη εκπροσώπηση. Αντίθετα, θα ήταν μεγάλο το κερδος του κρατους στην προσπάθεια να αποφευχθεί η ενεργοποίηση του κόφτη.»

«Από την σύνταξη της πρότασης καταλαβαίνει κάνεις το πόσο δύσκολο είναι να βρεις τους νομους που πρέπει να καταργηθούν και πόσο απλοικα κάνεις νέους. Πως να εχω γνωμη αφού ούτε οι συντάκτες ξέρουν. Να καταργηθούν μπας και ξέρουμε κάποτε τι νομους έχουμε.»

«Να καταργηθεί το όριο 3% για την είσοδο κόμματος στη Βουλή. Δεν είναι δυματόν μικρά πολύ αξιόλογα κόμματα με δεκάδες χιλιάδες ψήφους να μην εκπροσωπούνται καθόλου, όταν βουλευτές με ελάχιστες ψήφους εισέρχονται στη Βουλή. Κάπως πρέπει να διορθωθεί αυτή η στρέβλωση. Για παράδειγμα θα μπορούσε να κατέβει το όριο στο 1% μαζί με κάποια προϋπόθεση για τον συνολικό απαιτούμενο αριθμό ψήφων? (π.χ. 1% και >20.000 ψήφους πανελληνίως?)»

«Ζητώ να αναγνωρισθεί ως άδικο το να μην έχουν δικαίωμα ψήφου όσοι βρίσκονται εκτός Ελληνικής Επικράτειας.

Θα παρακαλούσα να αποκατασταθεί η αδικία αυτή.

Σας ευχαριστώ!»

Επί του άρθρου 4:

«Ας ελπίσουμε ότι δε θα ισχύσει ποτέ. Επειδή βλέπει η κυβέρνηση ότι δε θα βγει πρώτη στις επόμενες εκλογές, προσπαθεί με πλάγιο τρόπο να παραμείνει στην εξουσία, καθώς με τα σημερινά ποσοστά θα αναγκαστεί το 1ο κόμμα να συνεργαστεί με το δεύτερο, καθώς τα νούμερα δε θα μπορούν να βγουν διαφορετικά. Συμπέρασμα: Το όλο έργο το έχουμε ξαναδεί το 89-90 αλλά οι αμόρφωτοι ποντάρουν στο λαό που του έχουν καταστρέψει την

παιδεία και θεωρούν ότι τον έχουν στο χέρι. Πραγματικά διαλύοντας την παιδεία έχουμε καταντήσει ένας λαός που άγεται και φέρεται από φερέφωνα ξένων συμφερόντων, με πρωτεργάτη τον νυν πρωθυπουργό. Όσο εμείς δεν πολεμάμε για την παιδεία μας και δεχόμαστε αμάσητες τις ανοησίες που πλασάρει η κυβέρνηση μέσω υπουργών, τόσο είμαστε άξιοι της μοίρας μας. Σε αυτό το λαό, αυτοί αξίζουν.»

«1) Πού είναι η ψήφος των κατοίκων εξωτερικού; Για ποιό λόγο δεν περιλαμβάνεται τέτοια διάταξη; Μήπως, για να παραφράσουμε αντίστοιχες κυβερνητικές δηλώσεις: "εμάς οι ψηφοφόροι μας δε ζουν στο εξωτερικό"; Το 2015 δώσαμε μία περίουσία για να έρθουμε να ψηφίσουμε 3 φορές. Πόσο μάλλον αν πάμε σε απλή αναλογική...

Ντροπή, μετά από τόσα χρόνια ακόμα να συζητάμε τα αυτονόητα.

2) Σπάσιμο μεγάλων περιφερειών; Και αυτό το ξεχάσαμε;

Γενικά, μεγάλη βιασύνη και προχειρότητα.»

«Ο νόμος αυτός ΔΕΝ θα πρέπει να ισχύσει ποτέ. Αφήστε τις ιδεοληψίες του παρελθόντος και ενηλικιωθείτε. Ειδικά στην Ελλάδα του σήμερα, θα είναι καταστροφή.»

«Θα πρέπει να ισχύσει άμεσα.»

«Να αρχίσει μετά τις όποιες εκλογές»